

dos

jau

usias išda-
visokios
ripildyta

tuto.
j knygoj yra
cimp, ką iki
Sveikata".
atsius 10 c.
ATA dykai.
ms ir mote-
kaip jas išai-
nas sau reika-

rp, kod ne-
VEIKATA.
ai, vyrų ir
ligų vartoja
patiekai, tai
usti vaistai,
išsiuntinė-
Adresuok:

stitute
, N.Y.
to iki 1 p.p.

y laivų.

visas ša-
pigiai.

Valstijų,
a, Pa.

raičunas

st. Chicago, Ill.

as be skirtumo:

Moteris

Priemimo v-

telionis: Nuo

akaro.

eds 7399.

S. Rauduvė

KOVA

KOVOJ TU ĮEISI SĄVO TIESAS

Politikos, ekonomijos ir literatūros savaitinis laikraštis
LIETUVIŲ SOCIJALISTŲ SAJUNGOS ORGANAS.

PREKIUOJA:	ADRISAS:
mėtamams 2.00	1815 Moyamensing ave.
pusmėčiui 1.00	Philadelphia, Pa. U.S.A.

ENTRIBED AS SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1905, AT THE POST OFFICE AT PHILADELPHIA, PA.

Philadelphia, Pa. 21 Vasario (February) 1908 m.

Nr. 8 Metai IV.

DRAUGAI, SKAITYKIT IR PLATINKIT „KOVA“!

Kaip išzaiszkinami istatymai.

BE įstatymų negali apsieiti jokia draugija, tuo labiau visuomenė. Reikia žinot bendro darbo, bendro sugyvenimo ir tvarkos pamatus, tiesas, o tam turi but didžiumos priimti įstatymai, – surašyti, kad reikale galima butų parodyti kiekvienam, kad jų nieks išvirkščiai neaiškintų. Teip ir yra visose įstatymiškose šalyse. Bet šiandien, pinigams valdant pasaule, negali but tikro demokratiškumo – žmonių valdžios, vis mažuma (turtingieji) gali sauvališka elgtis su didžiuma (beturčiais, darbininkais). Pa-insime keletą pavyzdžių iš Amerikos, iš šių dienų, kuomet bedarbiai paastrinus santikius tarp darbininkų ir kapitalistų, paskutinių valdžia priversta buvo tankiaus kreiptis prie įstatymų aiškintojų, prie teisėjų.

Kentucky valstybėj Louisville & Nashville gelezinke-

lio dirbtuvės meisteris Adair atstatė nuo darbo mašinistą Coppage už tai, kad priklausė prie darbininkų sąjungos. 1898 metais berzelio 1 d. kongresas priėmė įstatymą, uždraudžiantį geležinkeliams persekioti prie sąjungos (unijos) priklausančius darbininkus. Coppage tuo pasiremdamas padavė Adairą į teismą. Kentucky valstybės teismas nubaudė jį 100-tu dolerių. Geležinkelio kompanijos advokatai nepasikakino tuo teismo nusprendimu ir įnešė bylą į augščiausiąjį teismą Washingtone («Supreme Courts»). Pabaigoj sausio ten išteisino apkaltinamąjį ir bylą paleiavo. Tarp ko kito Aukš. Teismas šiaip aiškino minėtąjį įstatymą. «Darbininkas turi tiesą pamest darbą dėl kokios nors priezasties, bet ir darbdavys turi tiesą atstatyt darbininką dėl kokios nors priezasties. Skundžiamasis Adair turėjo pilną legališką tiesą atstatyt nuo dar-

bo mašinistą Coppage, kadangi jis buvo unijos sąnarių, nors tas pasielgimas galėjo but neišmintingas. Teip pat Coppage turėjo tiesą pamest tą darbą, kadangi ten laikoma ir nepriklausanti prie unijos darbininkai, nors tas jo žingsnis galėjo but neišmintingas. Tokiuose atsitikimuose darbininkas ir darbdavys turi lygias teises ir joks teismas, ar įstatymdavytė negali saivališkai kliudyti tos lygybės, lygiai teip, kaip negali kištis į laisvę daryti kontraktus laisvoje žemėje.

Tokiu budu teismas parodė, kad ir kongresas pasielgė saivališkai, priimdamas 1898 metais minėtą įstatymą, kuris dabar lieka tik ant popieros; praktikoje gali dėl jo persekioti darbininkų unijas, nors tą persekiojimą aukšč. teismas pripažįsta «neišmintingū».

Jau Amerikoj užstojo gadynė, kurioje galima bus mindziot visas žmogaus teises ir valstybės įstatymus, pasiremiant tuo, kad esi... kvailas. Žinome «Capitol scandal» Pensylvanijoj. Neseniai buvo vėl nagrinėjama byla. Valstybės namą («capitol») statant (1905 m.), «grafteriai» (paprakų ūmėjai) valdininkai su darbo apsiėmėjais susiglemžė per 8 milijonus dolerių valstybės pinigų. Tarp kitų pirmoj kaltininkų eilėj stovi architektorius J.M. Huston. Už visokius daiktus buvo paduota keliom eiliom didesnės kainos, negu jie buvo verti. Už tai ir architektorius kaltinamas. Teisme advokatai jį teisindami posakė, kad jis buvo «kvailas, bet ne piktadaris» (ne kriminalistas — foolish, but not criminal).

Milijonierius-galvažudys, Thaw, kaip žinoma, neseniai liko išteisintas, kaipo beprotis, nors tą beprotiškumą ilgai nenorėjo pripažint dauguma daktarų tyrinėtojų. Kvailas mat — nekaltas, kad ir blogai daro.

Milijardierius Rockefelleris kadai jau nubaustas už kriminališkus prasižengimus, ir šiandien neužmoka 29 milijonų dolerių baudos. Ir negalint jį priverst išpildyt tą teismo nusprendimą, teismas turės pripažint jį «kvailiu» ir dovanot. Visi didžturčiai mindžioja įstatymus ir negali but nubaustais, taigi visi bepročiai. Jeigu butų ne bepročiai, tai valdžia, gerumu neišgalėdama, pasiųstų kamarninką su pulku policijantų ir kariumenės, ir ištaksavotų tokį Rockefellerį, arba paimtų į kalėjimą.

Kodėl bedarbius darbininkus valdžia sutinka su policijanto lazda? Matyt jie ne kvaili; jie eina reikalaudami iš miestų valdžių darbo, ne labdarybės, o jei darbo negal duot, tai tur duot maistą ir nakvynę benamiams. Už tokį pasikilijimą Chicagos darbininkai sausio 23d. buvo policijos apdaužyti, jų vadovas drg. Reitman apkruvintas ir kalėjiman įmestas; Bostono miesto majoras (sausio 24d.) bedarbių miniai nurodė kreiptis į valstybės darbo biurą, o jei negausią darbo, tai į labdaringąją draugovę, tik neikit, esą, čia — prie valdžios, nes «jeigu jūs iš čia nesitrauksit, tai aš turėsiu pasišaukt policiją». Vasario pradžioje South Chicagoje policija iki kraujų grumėsi su darbininkais, besismelkusiais prie darbo, prasidėjusio «Illinois Steel Co.» dirbtuveje.

Tas viskas parodo, kad Amerika virsta į valstybę be teisy, be įstatymų, kad pradeda viešpatauti tik «kumščios teisės» ir tai tik turčių kumščios prieš didžiąją visuomenės dalį, dar-

bo žmonės. Darbininkams reikia aiškių įstatymų, tokių kurių negalima but visokiais budais aiškint, lyg bibliją, bet kad turėtų vieną prasmę. Be to reikia, kad jie turėtų spēką ir galę tuos įstatymus apgint nuo savvalių turčių, nuo tų senųjų «anarchistų». Ta darbininkų spēka tai jų vienijimasis ant ekonomiškai — politiškos dirvos; reikia suprast savo kasdieninius reikalus ir vienytis į profesijines sąjungas, visai ant naujų demokratiškų pamatų pastatytas — ne į tokias, kurios ikišiol rodėsi esą gerbtinomis, o ištikrųjų stovinčiomis ant keblaus pamato, tinkančio kapitalistų reikalams; toliaus reikia visados stoti išvien prieš visokius turčių pasikėsinimus prieš įstatymus ir žmonių teises, reikia vienytis į politišką socialistų organizaciją. Kapitalistai valdo šalį su savo spēka, pinigine spēka; darbininkai — socialistai turi teipgi neapleist savo spēkos, reikiant — statyt krutinę prieš tuos, kuriuos jų teisėjai apskelbia «bepročiais», ir įvėst kaip savo organizacijų viduje, teip valstybėje naują tvarką, naujus aiškius įstatymus, iš visuomenės didumos valio paeinančius.

Tokią turi vest savo politiką visi darbininkai.

Kas yra tėvynė.

(Tąsa).

Suprantama, kad pasekmingam dalykų vedimui reikia tvirtai apibrėštą, kuomi tur užsiimt kiekviena tų trijų valdžių, t. y. įstatymdaviškoji, išpildomoji ir teismo valdžia. Jeigu, pavyzdžiui — ministeris, atstovintis išpildomąją valdžią, įsimašys į teisėjo darbą, tad jokios teismo teisybės nebus: teisėjas nuspręs teip, o ministeris kitaip; arba ir atbulai, jeigu ministeris palieps ką nors padaryt, o teisėjas to nedaleis. Kad tokiems atsitikimams nebūtų vietos, tvirtai padeda visiems valdžios rubežių ir jų atsakomybę prieš įstatymus. Kas yra įstatymas, prieš kurį visi ir kiekvienas turi nusilenkt ir kurio turi klausyt? Atsakyt ant to turi mokėt kiekvienas, kas su atyda perskaitė tą, kas buvo rašyta pirmian, nes iš to aiškiai matyt, kad įstatymas yra ne kas kitas, kaip a t s k i r a s v i r š i a u s i o s p i l i e č i ų v a l i o s i š r e i š k i m a s, p r i ė m ė s t a m t i k r ą f o r m ą i r p a v i d a l ą. Mēs žinome, kad susstatymui įstatymų, piliečiai renka deputatus; tie deputatai atstovi vyriausią žmonių valią. Jeigu tie deputatai sumanė priimt kokį nors užmanymą ir išreiškė jį aiškiais žodžiais, teip, kad kiekvienam suprantama, kas įnešama ir ko reikalaujama, kada priima tokį į n e š i m ą atstovų buto didžiuma, tai tas vadina si įstatymu; deputatai atstovi vyriausią piliečių valią, viską ką jie veikia, jie veikia vardan žmonių ir atstovauja jų valią — reiškia įstatymas yra tai išreikšta tamtikroj formoj ir pagulinti tamtikriems atsitikimams, žmonių valia.

Kadangi negalima neklausyti žmonių valios teisingai išreikštos, tai įstatymas yra prievole visiems: piliečiams, ministeriams, valdiškiems tarnautojams, teisdariams ir deputatams. Kiekvienas turi prieš įstatymą nusilenkt, pakol jis yra įstatymu ir niekados niekas negali būt paliuosuotas nuo įstatymo veikmės.

O ką daryti, paklaus kas, jau su pasenėjusiais įstatymais, kurie išrodo neteisingais? Kito kelio nėra, kaip perkeist juos pagal taisykles. Tą atlikt nesunku: mēs žinome, kad mēs turime visuotinę rinkimų teisę; tai reiškia, kad kiekvienas pilietis turi progą

tokių ku-
biblija, bet
turėtų spė-
ių, nuo tų
vienijimasis
savo kas-
as, visai ant
ias, kurios
mis ant ke-
liaus reikia
imus prieš
iską socija-
spėka, pini-
eapleist sa-
kuriuos jų
organizaci-
iškius įsta-

išrinkt tą, ką jis skaito reikalingu. Paimsime pavyzdį: deputatai išleido įstatymą, pagal kurio veikimo reikia mokėt uždėtą mokesį (ančdėlį) ant briežiukų.

Sykį įstatymas išduotas, — visi turi jojo klausyt, t.y. visi turi mokėt mokesį; bet daugelis piliečių rokuoja, kad tie mokesčiai yra persunkūs, neteisingi ir tt. Ką jie turi daryt? Aiškiai suprantama — jie turi atsišaukt į kitus piliečius su prakalboms, brošiurėlėms, lapeliais ir tt., kuriuose jie gali, kiek norėdami, apkalbėt išduotąjį įstatymą apie uždėjimą mokesčio ant briežiukų; kiekvienas jų pildys, pakol jis gyvuoja, o apkaltinime jie gali būt ir teisingais. Ar šiaip ar teip būtų, bet tie, kuriems įstatymas nepatinka, arba visus pertikrįs, kad tas įstatymas ištiesų nėra geras, arba niekas jų neklausys ir niekam nebus blogo iš to perkratinėjimo. Jeigu pasisektų jiems pertikrint didžiumą piliečių tame, kad įstatymas nėra geras, tai, suprantama, piliečiai išrinks tokius deputatus, kurie prisizadės perkeist įstatymą; deputatai turi išpildyt savo prižadėjimą dėlto, kad ir jie yra piliečiai, t.y. ir turi pasiduot įstatymui, kuri visi arba didžiuma perkrato, kaipo prastą — tai viena, o antra, jeigu jie neišpildytų savo prižadėjimo, jų niekadod daugiau neišrinktų.

Suprantama, kad tokia tvarka tėra galima tik su ta sąlyga, kad kiekvienas pilietis turi tiesą balsavimuose, t.y. gali rinkt toki deputatą, kuris jam rodos labiausiai atsakančiu, galinčiu geriausiai išpildyt jojo norus. Mēs aiškiai matome koku būdu mūsų draugijoj sustato įstatymus, pildo juos ir teisia už prasižengimus, padarytus priešais įstatymą. Tokia tvarka, kurioje viskas teip darosi, kaip mēs aprašome, vadinasi d e m o k r a t i š k a*), tai reiškia žmonių tvarka, nes joje viskas yra daroma vardan žmonių, su pagelba žmonių ir labai žmonių.

Visokia kita tvarka bus a n t i - d e m o k r a t i š k a, t.y. tokia, kuri atkreipta priešais žmones.

Ištikrųjų, mūsų tvarkoj viskas išeina iš žmonių valios ir viskas prie jos sugrįžta. Nieko be tos tvarkos negalima išmislyt, jeigu tik norėsi nusvert visuomenės tikslą teip, kaip tai mēs padarėme, t.y. jeigu norėsi pripažint, kad tas tikslas yra laimėje kiekvieno sąnario ir visų sykiu.

Seniau, kaip mēs jau kalbėjome, karaliai visur tvirtino, kad jie igavo valdžią nuo Dievo; tuomi pačiu jie pirmiausiai statė save aukščiau visų žmonių; žmonių valia jiems visai da ir negyvavo. Jie valdė žmones, kaip jų širdžiai paliepė Dievas; įstatymo nebuvo, o buvo tikrai karališkoji valia; nebuvo ir atsakomybės, nes prieš ką gi galėjo atsakyti valdžia, kada ji paėjo nuo Diėvo? Žinoma, prieš nieką negalėjo atsakyt, ir išrodė, kad Dievas paskirdavo policiją, paliepdavo mokėt mokesčius, statė kalėjimus ir kazarmes, vieton mokyklų ir ligonbučių. Ne tik nebuvo kam skųsties, bet ir nematėsi jokio išėjimo. Dievas suteikė valdžią karaliui, o jis tą valdžią davė policijantui ir išėjo teip, kad policijantas atstovavo Dievą. Kas navatniausia — tai žmonių kantrybė, kuri tūkstančius metų kentėjo ir pernešė panašią tvarką ir tikėjo arba tik išrodė, kad tiki panašiai niekšystei. Tiesa, išpradžią Anglijoj, o paskiau ir Prancūzijoje tiesiok nukirto galvas karaliams, nes jie joku būdu nenorėjo pripažint žmonių valios už vyriausią ir ir vienintelį įstatymą.

Mēs galime pasakyt, kad dviejų nuomonių tame dalyke negali būt: arba reikia pripažint, kad galima valdyt be žmonių valios, t.y. su pagelba spėkos ir prispaudimo, arba vardan žmonių, t.y. ant įstatymo ir tiesos pamato.

Jeigu dalykas eina apie tokią valdžią, kuri valdo be žmonių valios, tai, aiškiai matoma, kad ji gali valdyt tik su pagelba spėkos. Jeigu eina dalykas apie demokratišką valdžią, t.y. žmonių, tai prie jos kiekviena nuomonė atskiros piliečio, jeigu ji tikra ir tei-

singa, gali pasidaryt įstatymu ir teise. Reikia tik piliečiui mokėt tame pertikrint kitus, kad jo nuomonė teisinga, ir tie kiti išrinks tokius deputatus, kurie tą nuomonę pavers įstatymu. Reiškia, kad mēs galime pasakyt, kad demokratiška valdžia taikosi ne tik su valia piliečių, kuri yra visų privole, bet ir su prasta nuomone. Ot, kodėl kalbėjo Ciceronas, kad demokratiškame surėdyme kožnas pilietis, užsiimantis visuomenės dalykais, yra vaidytoju. Ant raip, viešpataujant monarchijai ne tik nuomonės, bet ir valios žmonių nėra; net da daugiau: kiekviena nuomonė, pakreipta prieš tokią valdžią, yra jos žiūriama, kaipo prasižengimas; tos nuomonės padaro sunkiausius prasižengimus, — juos vadina p o l i t i š k a i s; tuos, kurie jas išreiškia, skaito didžiausiais prasikaltėliais, veidmainiais; juos teisia teisėjai paskirti paties valdono, ne ant pamato įstatymo, nes prie tokios valdžios įstatymų nėra, bet ant pamato valdono valios ir, suprantama, nutęsia mirtim, katorgon, ištrėmiman, kalėjiman.

Demokratiškam valdyme visa galė randasi galvose ir valioj piliečių ir tik juose pačiuose: kaip tik piliečiai pats arba per savo deputatus išreiškia savo vyriausią valią, — ji darosi įstatymu lygiu visiems. Pats piliečiai negali norėt sau blogumo; jie gali suklyst, bet jie turi visuotiną rinkimų teisę, kuri jei ne šiandien, tai rytoj atitaisys tą klaidą; jie gali išduot įstatymą negerą, bet kiekvienas gali jį perkratyt, nes jis yra pilietis, jis nešioja savyje dalelę viriausios valdžios ir užtenka jam surjunkt prie savęs užtektiną skaitlių vienodai manančių, kad tas įstatymas būtų perkeistas, panaikintas arba pakeistas nauju ir geresniu.

Suprantama, kad gyvavimui panašios demokratiškos draugijos yra reikalingos atskiros sąlygos; tos sąlygos vadinasi p r i g i m t o m i s ž m o g a u s i r p i l i e č i o t i e s o m i s i r k o n s t i t u c i j a. Sekančioj dalyje mēs ir perkratysime tas teises ir atsakysime ant klausimo: kas yra konstitucija, nes neatsakius ant jo, mēs negalėsime atsakyti ant pamatinio klausimo, dėl kurio mēs vedame savo pasikalbėjimą: kas yra tėvynė?

(Toliaus bus).

Mūsų agitatoriams ir kalbėtojams.

Neturėdamas ant mislies pakelti kokią nors polemiką, skaitau už reikalingą išreikšti savo nuomonę sulyg agitatyvišką susirinkimų. Raštai tobulina žmogų, jeigu jis skaitydamas supranta aiškiai jų turinį. Tie, kurie mažai supranta skaitydami, (tokių netrūksta tarp lietuvių), tai gali lavintis klausydami prakalbų. Bet — nelaimė — pas mus da nėra geros tvarkos tokiuose susirinkimuose. Dėl to aš norėčia patarti Sąjungos draugams atkreipt atydą į rengiamus agitatyviškus susirinkimus, kad tie susirinkimai būtų taikomi pagal žmonių norą. Teipgi aš noriu parodyti mūsų nenuoseklumus: gana tankiai yra rengiami vieši susirinkimai su prakalboms, ypatingai Chicagoj paskutiniu laiku, ir į juos ateina gana daug žmonių, bet, kiek patyriau, ne visada publika lieka užganėdinta toms prakalboms. Dauguma iš publikos neužganėdinta dėl to, kad kalbėtojai tęsia ilgai savo kalbas teip, kad klausytojams, jeigu prisieina išsėdėti 4-5 valandas ant vietos su įtemptais nervais, pritrūksta kantrybės ir ant galo mažai jau naudos teturi, nes dauguma nepatena net svarbesnių kalbėtojų išsitarimų. Kiti sako, kad socialistai mažai kalbą apie patį socializmą ir nenurodo žmonėms, kaip žmonės pavaldys turtus, arba išdalys juos žmonėms: žodžiu, kaip įvykdyti sociališką tvarką ir kaip bus socializmo laikuose; tretį prieštarauja, kad viešuose susirinkimuose socialistai neleidžia išreikšti savo nuomonę, arba paduoti klausimus išaiškinimui. Toki reikalavimai iš publikos labai teisingi; pageidaujama būtų, kad viešų susirinkimų rengėjai ir kalbėtojai taikytųsi prie žmonių reikalavi-

*) Demos — grekiškai reiškia: žmonės, Handia.

reikia tvirtai
jų, t.y. ista-
avyzdžini —
teisėjo darba,
o ministe-
nors padaryt,
būtų vietos,
ybę prieš i-
kvienas turi
mokėt kiek-
mian, nes iš
a t s k i r a s
i š k i m a s,
t l a. Mēs ži-
atus; tie de-
itatai sumanė
odžiais, teip,
laujama, ka-
ai tas vadina-
viską ką jie
alią — reiškia
linti tam tik-

ingai išreikš-
ministeriams,
Kiekvienas
ir niekadod
tatymais, ku-
st juos pagal
turime visu-
tis turi prog-

mų, bet ne žmones pratinti prie savvališkų norų. Dauguma kalbėtojų pasiganėdina istoriškoms peržvalgoms, kaip tai apie buvusias revoliucijas ir tautiškas kares, bet apie patį socializmą mažai aiškina.

Aš velydamas gero Sąjungai ir trokšdamas, kad nuvarginta žmonija greičiau pasiliuosuotų iš kapitalistiškos vergijos pančių, patarčiau nuoširdžiai atkreipti atydą visų tų draugų, kurie rūpinasi agitacijos reikalais, kiek galint duot aiškų supratimą apie socializmą tiems, kurie nori jau apie tai žinoti.

Socijalistas.

* * *

Trankydamasis šian ir ten, aš patyriau, kas būtų naudinga turēt atmintyje arba pasirašius ant popieros šmotelio kiekvienam L ŠS. nariui bei kalbėtojui. Kuopos, kurios taiso viešus susirinkimus su prakalboms, kur aiškinama da gerai nesuprantantiems koki nors klausimai, mažiaus visuomenę užimanti, prie progos turētų būt aiškinama ir žemiau nurodyti klausimāi: 1) Kas tai yra bedarbė? 2) Kas tai yra sociališka revoliucija? 3) Kokis skirtumas tarpe tikėjimo ir bedievystės? 4) Kamė darbininko žmogaus išganymas? 5) Kokis skirtumas tarpe partijų? 6) Kokia žmonių luoma yra tauta? 7) Kas pakel žmonijos vardą? 8) Kas tai yra žmonijos (visuomenės? Red.) nuomonė? 9) Kaip socialistų partija paims privatišką turčių nuosavybę visuomenės naudai? 10) Ar katalikas gali būt socialistu? 11) Kas tai yra prasikaltėliai («criminalists»)? 12) Koks skirtumas tarpe anarchijos ir socializmo?

Aš patarčiau visiems kalbėtojams, kad tokius klausimus imtų apsvarstyti. Duokim sau — būna surengtas viešas susirinkimas ir būna koki penki kalbėtojai; kada pirmas kalba kiti kalbėtojai da būna neatėję; kada ateina kalbėtojas, ūmai būna leidžiamas kalbēt, tik nelaimė, kad nežino, ką pirmas kalbėtojas kalbėjo; dėlto jisai pradeda tankiai tą pačią kalbą ką ir pirmas; vėliaus gi ateina ir trečias, kuris savo kalboj atkartuoja pirmesniųjų dviejų kalbėtojų pasakojimus. Klausytojams tas būna be naudos!

Kalbėtojai, tur susiėję susitart išanksto apie ką kuris kalbės, kad viens kito kalbos neatkartotų.

Šiame draugijos surėdyme da daug klausimų yra neišaiškinaimų kai kuriems žmonėms; dėlto kalbėtojai turētų nuodugniai išaiškint.

K. Rutkus.

Į kovą, sesutės!

Sesutės! Lai būna gana mums kentėti!

Sesutės! Sukilkim į kovą — pirmyn!

Tamsybės valdybai jau laiks sutrunėti.

Lai miglos prasmenga, lai eina šviesyn!

Į kovą! Į kovą su priešais, tyronais!

Už būvį geresnį, už lygias tiesas!

Į kovą su kūno ir dvasios valdonais,

Į kovą pašaukim sesutes visas!

Nelaukim tik smerties su baime,

Kad mums cherubinai už vargą giedos.

Lai mūs išnaudotojai džiaugias ta laime,

Lai mums jie tik žemišką laimę at'duos!

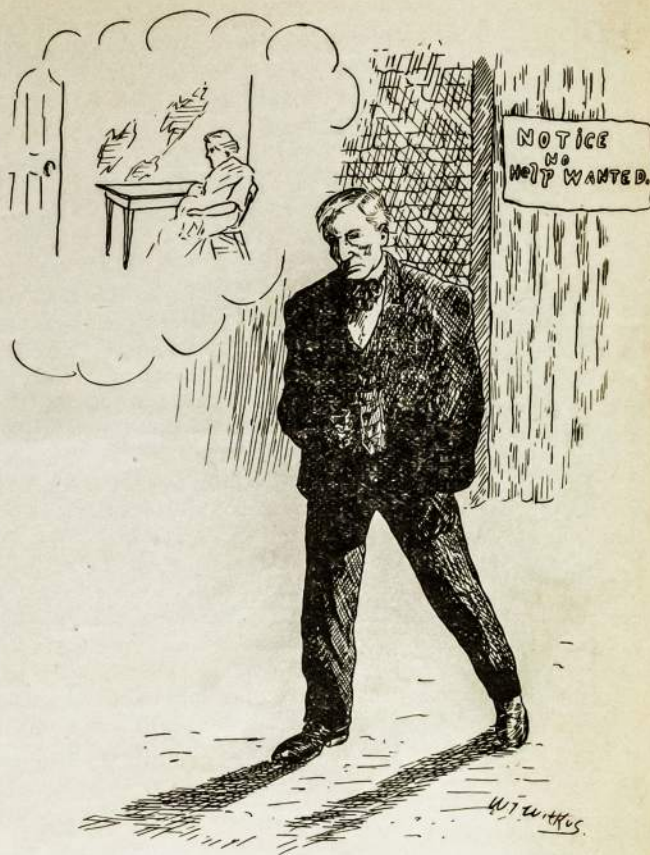
Tai, brangios sesutės, tik kuo-greičiaus veikti, —

Lai šmėklos skriaudikų negązdina mus!

Lai žūna tyronai, siurbėlės prakeikti,

Tad meilė, lygybė draugijoje bus!

Lietuvaitė.

Bedarbis.

Darbo negavo... Ir vėl ta pati pasaka.

Žmogus atsikelia anksti ryto metą, da net nė aušrai nepasirodžius, mislija kad šiandien galės parduoti savo spėką. Bet vis be pasiėkimo. Žmogus nuėjęs pas dirbtuvę mato ant durų pakabintą «pasargą» — «Notice: No help wanted» — «darbininkai nereikalingi». Bet darbininkas, norėdamas persitikrinti, įeina į vidų dirbtuvės ir prašo darbo. Jis gauna aštrų atsakymą: «Darbininkų nereikia, eik laukan». Darbininkas nuliūdes ein per duris laukan iš dirbtuvės, mislydamas apie savo pačią su vaikais, paliktą supuvusioje, smirdančioje lūšnoje. Jis mato, kaip jo pati ir vaikai, nuplyše, miršta iš bado, ir jis pats jaučias silpnas, alkanas. Niekas jam pagalbos neduoda...

Mēs matom, kad šimtai tūkstančių žmonių teip vargsta, nor dirbti, bet negauna, ir tokiu būdu, kur iškraustytas iš to paties pasmirdusio kambario.

Visų šalių darbininkai, vienykitės! Stokit į kovą už būvį ir pagerinkit būvį!

Wm. J. Wilkus.

Švinta.

Labai man ši naktis prailgo,

Nes negalėjau aš miegot.

Sapnai, svajonės teip kankino,

O nēr pagalbos kur jieškot...

Daug metų vargas spaudžia žmones,

Ir nēr kaip vargo to išvengt.
O Dievo tarnai mus mokina
Prieš tuos storpilvius nusilenkt...

Bet štai jau artinasi rytas,
Per langus jau matyt šviesa,
Sapnai ir baimė greit išnyksta,
Ir supratau, kame tiesa.

Štai mokslo šviesa pasirodė,
Tose mūsų vargo dienose,
Ir teip karštai mes jį sutikom,
Kad net pradėj liepsnot dvasia.

Ir teip pamatęs aš tą šviesą,
Supratau, kad arti diena,
Tat laukiu užtekant saulutės,
Kame ramybė man viena.

Kada skaityt pradėjau «Kovą»,
Tad supratau, kas aš esmi —
Drausiai tariau visiems skriaudėjams:
«Jūs išsprapulkite visi!»

Tai, mieli draugai darbininkai!
Mūsų kovą skleiskim kasdiena,
Nes ji sušildo kožno širdį,
Ji jė patieka mūsų viena.

J. Stalioraitis.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

Amerikos Junglines Valstybes. Prezidento Roozevelto tam tikras («special») pranešimas («message») kongresui įvairiai sutiktas. Kapitalistų laikraščiai beveik nė vienas nepagiria, daugumas sako, kad prezidentas savo valdymo būdą [«policy»] noris apginti, savo ypatingus tikslus atsieks, «St. Louis Globe Demokrat» rašo, kad tik pakelsiąs savo draugų kritiką ir duosiąs parankumą savo priešams. Socialistų «Daily Socialist» sako, kad pabugęs revoliucijos, tai teip prašnekęs.

Pirmiausiai prezidentas reikalauja padaryt įstatymą, kad darbdavys atsakyt už sužeidimą darbininko. Atlyginti susižeidusiems prie darbo civiliškiems darbininkams (valdžios samdininkams). Atlyginti susižeidusiems prie Panamos kanalo kasimo. Aprubežiuoti perdidelį pavartojimą teismo uždraudimo prieš streikininkus («injunction»). (Tas darbdaviams ypač nepatinka!). Duoti tarpvalstybinei prekybos komisijai tiesą spręsti apie geležinkelų kainų didumą; kad ta komisija galėtų prižiūrēt geležinkelių kompanijų turtų vertę, kad tie nebūt «praskiesti vandeniu» («stock watering»); ir kitus dalykus siūloma, kad ta komisija prižiūrēt. Išleisti įstatymą, užginantį panaudot pačtą, telegrafą ir telefoną su tikslais «lošimo» vertingomis popieromis. (Ar gi bankos ir biržos turės sustot veikusios!). Visų korporacijų kontrolė po visą šalį.

Toks tai prezidento kalbėjimas, ištikrųjų «pavandeniavęs», kaip bankierių turtas, tik tyška į nesusipratusių žmonių akis; kaip pitalistams neva nepatinka, o juokiasi į saują.

Rusija. Pereitą savaitę, kaip minėjom, valdžios laikraštis «N. Vremia» leidžias paskalas, būk tarp Rusijos ir Turkijos įvyksianti karė. Valdžia ištikrųjų pradėjo mobilizuot kariumenę ant rubežiaus Persijos ir Turkijos, kuriuodvi ruošėse prie karės tarp savęs; mat caro valdžia nori išikišti į tą tarpą. Bet Turkija pradėjo gražint nuo Persijos sienos savo kareivius, tai ir Maskolija paėmė ramumo ūpą. — Prof. Miliukovą Dūmoje liovė boikotavę reakcionieriai ir spaliečiai, pripažinę, perkračius, kad jo kalba New Yorke nebuvo «maištiška» (Miliukovas — atstovas neilgai buvęs Ame-

rikoj sugrįžo ir jam buvo neleista kalbėti dūmoje — atgaleiviai kėlė triukšmą). Atgaleiviams atstovams, nepatinka Finlendijos sa-
vyvalda ir sykiu su juodašimčiais, bando vis labiaus reikalaut, kad valdžia sulygingtų Finlendiją su Rusija.

Vokietijos parlamente socialdemokratai atstovai įnešė, kad būtų įstatyta taikos teismai tarp darbo ir kapitalo; kad perdaug nesikištų į laikraštinių profesijos tarpą, ir kad būtų vienokia nepaliečiamybė visiems parlamento, seimų ir miestų tarybų narių, kad jų rankraščių (ar laiškų) nekonfiskuotų, nesuturėtų.

Portugalija. Valdžia apskelbė, kad sugrąžisianti liberališką savo būdą, kuris viešpatavo nuo šeštos dešimties pereito šitmečio. Žmonės nudžiugo ir visur darėsi ramumas. Bet paskiaus apskelbta, kad ne visoki užmuštojo karaliaus slogučiai (diktačūra) bus prašalinta, o tik tie, ką kenkia žmonėms. Toks suktas valdžios programos vėl sujudino ypač susipratusius darbininkus.

IŠ PARTIJŲ GYVENIMO.

Lenkų Socialistų Partijos programą. Ilgai rengiamas «Lenkų Socialistų Partijos» [«Polska Partja Soc.»] X susivažiavimas neseniai [data neparodyta] atsibuvo Rusijos užsienyje. Susivažiavime dalyvavo 53 draugai, tame 39 delegatai su pilnu balsu ir 14 svečių su patariamuoju balsu. Susivažiavimas perdirbo partijos programą, kuris dalinasi į tris dalis. Šiuo tarpu P.P.S. eina drūčiai išvien su visų Rusijos žmonių socialistiškų proletarijatu prie Rusijos valstybės permainymo ant šių pamatų:

1. Monarchijos panaikinimas, Rusijos pervertimas į demokratišką ir respublikinę valstybę.
2. Biurokratiškojo valstybės centralizmo panaikinimas. Valstybės surėdymo, įstatymdavystės, administratyviškosios ir teismo valdžių decentralizavimas ribose ir formose, apibrieštose apsirėikšiais reikalais ekōnomijos, apšvietos ir tautos.
3. Plati Lenkijos autonomija, su įstatymdavišku seimu.
4. Apsangojimas teisių mažųjų tautų [žydų, vokiečių ir tt.], neišsiskyrusių ir autonomiškas teritorijines vienutes.

Toliau P.P.S. eina prie surėmimo demokratijos šiomis reformomis.

1. Visuotina ir lygi [be lyties skirtumo] rinkimų teisė nuo 20 metų amžiaus visokiuose rinkimuose; tiesus ir slaptas balsavimas.
2. Tiesi žmonių įstatymdavystė [inicijatyva ir referendum].
3. Plati vietinė [provincijos, miesto, valsčiaus] savyvalda.
4. Valdininkų ir teisėjų išrenkamybė. Prisiekusiųjų teismas visose svarbesnėse bausminėse bylose.
5. Sąžinės ir žodžio liuosybė; spaudos, susirinkimų, draugijų streikų liuosybė; ypatos nepaliečiamybė.
6. Visiškas panaikinimas visokios piliečių nelygybės prieš įstatymus: panaikinimas įstatymų, pažeminančių moteriškę santikiuose su vyru.

7. Visuotinas, neapmokamas ir priverstinas mokymas iki 16 metų; mokinių užlaikymas visuomenės lėšomis; suteikimas valstybės lėšų tolesniam išsilavinimui gabųjų pradinių mokinių.

8. Panaikinimas nuolatinės armijos ir įvedimas žmonių milicijos.

9. Religijos pripažinimas privatišku piliečių dalyku: visišką bažnyčios nuo valstybės atskyrimas; svietiškas mokyklos būdas.

10. Panaikinimas netiesių mokesčių; įvedimas pažangiųjų mokesčių nuo pelno ir palaiškų.

Darbininkų reikalams apginti da dabartiniame visuomenės surėdyme reikalingos permainos, apsanjojančios darbo žmones nuo perdidelio išnaudojimo.

1. Aštuonių valandų darbo diena, kaip didžiausia visose

darbo šakose.

2. Darbo pertrauka sykį per savaitę, ne mažiau 40 valandų.
 3. Visiškas uždraudimas darbo po laikui [priedinis].
 4. Uždraudimas nakties darbo, išskyrus vien tas išdirbystės šakas, kur iš techniško atžvilgio darbas turi būt nepertraukiamas.
 5. Visiškas vaikų darbo uždraudimas iki 16 metų; uždraudimas samdyti vaikus ir moteris prie darbo, kenkiančio jų sveikatai arba pervirš sunkaus, sulyginant su jų spėkomis; tam tikri padavijimai apie neščių moterių sveikatos apsaugojimą.
 6. Smulkus padavijimas apie visų darbininkų sveikatos apsaugojimą prie darbo.
 7. Įvedimas vyrų inspektorių ir moterų inspektorių prižiūrėjimui apsaugos įstatymų pildymo; inspektoriai ir inspektorių renkami pačių darbininkų, o užlaikomi valstybės.
 8. Sutvėrimas pramonės teismų, susidedančių iš lygios dalies darbininkų ir darbdavių atstovų.
 9. Valstybinis apsaugojimas darbininkų atsitikus ligai, susižeidimui, senatvėje, negalint dirbti ir netekus darbo; apsaugojimas našlių ir našlaičių; apsaugos įstaigų valdyba turi būt apsaugojamųjų rankose.
 10. Palengvas panaikinimas įstatymdavystės keliu naminio darbo (neštis darbą namo).
 11. Pripažinimas profesijinių sąjungų tiesotomis darbininkų klesos atstovėms; jų tvarkymas užmokesčio už darbą; įstatymiškas pripažinimas jų padarytų sutarčių.
 12. Ypatingi įstatymai apie kvotieras; įstatymai apie gyvenimų sveikumą (higiena).
- Be to susivažiavimas priėmė tam tikrus partijos įstatymus (konstituciją).

Iš Amerikos darbininku gyvenimo.

Miestai gelbsti bedarbius. Pereitam num. matēm, kad Buffalo mieste [N. Yorko valst.] bedarbiai pateks į didžiausią skurdą ir badą. Dabar miestas jau tikrai rūpinasi apie tai: paskyrė 1 milijoną dolerių bedarbių pašelpai. Tai pirmas Amerikoje miestas, kuris šiame krizyje gelbsti bedarbius. Su tais pinigais pradeda visokių miesto darbus. Pirmas darbas, kur dirbs nuo 500 iki 1000 darbininkų, tai sugriovimas senojo arsenalo, priklausančio prie 65-to regimanto, ir statymas naujo. Toks kariškas sudrūtinimas visuomenei kuomažiausiai naudingas, jei ne blėdingas, bet ką darysi — bile nemirs žmonės darbą gavę, nors ir «grafteriai» nebus be naudos. Naują arsenalą (kariškų dalykų sankrovą) statys ne mašinoms, bet rankoms, kad daugiau žmonių gautų darbą.

Antras miestas, ką užveda darbus, tai Pittsburgas [Pa.].

Kiek bedarbių? Darbo departamentas savo bertaininiame biuletine paduoda, kad tarp organizuotų darbininkų Amerikoje yra bedarbių 34 nuošimčiai su viršum (34.2%), t. y. 34 iš kiekvieno šimto. Apie neorganizuotus [nepriklausančius prie unijų] darbininkus departamentus nieko nežino. [Tokių yra, sako, apie 24 mil., o organizuotų yra tik 2 mil.] kas trečias žmogus dabar yra bedarbis. Bet bedarbių yra kur kas daugiau, nes neorganizuotieji greičiau netenka darbo krizio metu.

Darbininku judejimas svetur.

Anglijoje šimet ir daugiau bedarbių žmonių, kaip ir Amerikoje ypač Londono mieste. Čia bedarbiai rengėsi apgulti karaliaus dva-

ra ir — prisirengė: panašiai, kaip 1905 metais Peterburge ėjo darbininkai pas carą, teip čia apstojo karaliaus Edvardo palocius [tik čia jų da nešauda], tikėdamiesi, kad karalius duos jiems gyvenimus ir žemę, reikalauja, kad karališkas parkas būtų padalintas į kaimus ir jiems pavestas apsigyvent. Tą pirmiausia sumanė Manchesterio darbininkai, žinoma, bedarbiai.

SANJUNGOS REIKALAI.

LSS. Sekretoriaus pranešimai.

Pildomojo Komiteto kryvūlės.

Kryvūlė P. K. No. 21. Įnešimas nario P. K. drg. J. Griniaus, kad Veik. Komitetas paragintų rajonus ir kuopas išrinkti Sąjungos viršininkus prieš Susivažiavimą. Tam pritarė kiti du nariai P. K. ir kryvūlė tapo paleista Veikiamajam Komitetui.

Naujos kuopos.

Binghamton, N. Y., sausio mėnesyje susitvėrė nauja kuopa No. 33; užima vietą užgesusios kuopos Luzerne, Pa.
Kenosha, Wis., vasario mėnesyje susitvėrė nauja kuopa, N. 58; užima vietą kuopos Elizabeth, N. J.

Referendum No. 3.

Įnešimas 60 kp. So. Boston, Mass., kad LSS. užlaikytų keliaujančių organizatorių, paleistas referendumui, likosi užbaigtas. Balsavimo laikas pasibaigė vasario 10-tą.

Kuopos dalyvavusios balsavime, balsavo šiaip:

No. kuopos.	Skaitlius balsų:	už	prieš
3 Cleveland, Ohio		—	8
4 Chicago, Ill.	(vienbalsiai)	?	?
5 New Britain, Conn.		1	15
6 Pittsburg, Pa.		—	34
15 Minersville, Pa.		18	6
16 Meriden, Conn.		2	4
19 Brooklyn, N. Y.		—	14
20 Chicago, Ill.		12	4
22 Chicago, Ill.		13	1
25 Naugatuck ir Union City, Conn.		9	—
28 Shenandoah, Pa.		11	5
29 Springfield, Ill.		2	28
37 Chicago, Ill.		5	18
44 St. Louis, Mo.		8	—
45 Passaic, N. J.		—	9
46 Mahanoy City, Pa.	(abejoja)		
52 New York City	(1 nebalsavo)	1	9
56 Youngstown, Ohio		—	7
59 Jersey City, N. J.		—	12
63 Johnston City, Ill.		10	—
77 Benld, Ill.		1	19
78 Exeter Boro, Pa.		9	—

83 Brooklyn, N. Y. — 7

Viso 102 201

Viso balsų referendumė dalyvavusių 303

Nubalsuota 200 prieš 102, kad nebutų keliaujančio organizatoriaus.

LSS. Sekr. P. D u b i c k a s.

VI konferencija II-ro rajono.

Sausio 26 d. 08 m. Phillipsburge, N.J., atsibuvo VI ta konferencija II ojo LSS. rajono.

Konferencijoje dalyvavo 10 balsų. Susirinkimo vedėjais buvo išrinkti: pirms. J. Baniulis, sekr. A. Velykiutė.

Iš svarbiausiųjų nutarimų, kurie galima paminėt, tai:

1). Įnešimas 14 tos Baltimorės kuopos, priimtas V-toj konferencijoje, kad Sąjunga atspauzdintų prieš balsavimus lapelius [žr. «Protokolą V-tos Konf.»], dabar patvirtintas ir pripažintas už labai reikalingą. Bet kadangi įnešimai mūsų daugiausia tik įnešimais ir paliekti, tai nutarta, kad rajono sekretorius tąjį įnešimą pasiųstų Pildomajam Komitetui, kad jis būtų greičiau įvykintas.

2). Apsvarstyta priešaukimas Veikiamojo Komiteto nario, nuo mūsų rajono, kuris nurodinėja reikalingumą susivažiuot nariams V.K-to.

Konferencija pripažįsta reikalingu V.K. narių susivažiavimą išdirbimui veiksmarodžių jojo veikimui. Kelionės lėšas teipgi pripažįsta reikalingu, kad rajonas sumokėtų. Bet tiesiog užmokėjimą pripažint konferencija neatranda save už galinčia ir paveda tą referendumui visų rajono kuopų narių. Todėl tas ir bus paleista per referendumą.

3). Nutarta išleisti vietoj lapelių kokią brošiūrėlę. Lėšos atspauzdinimo paskirstyt proporecionalistiškai visiems rajono nariams. Bet tas klausimas ir bus leistas per rajono referendumą.

Apart to, buvo perskaityta rezoliucija 13-tos LSS. kuopos Phila.-Frankford, užkliudžianti abelnai visos Sąjungos taktiką [atsakymui ant jos jos išrinkta komisija iš 5 draugų, kurie turės taktiškai ant kožno skirsnio atsakyt ir patalpint organe].

Išrinkta komitetas šioms metams: org. J. Jusaitis, sekr. A. Bernotas, išdin. F. Laurinaitis. VII-ta konferencija atsibus Philadelphijoj antroje pusėje balandžio.

Užbaigus konferenciją tapo suaukauta \$ 5.26 rajono išdan, ir 50c. literatūros fondan.

Konfer. pirms. J. Baniulis, sekr. A. Velykiutė.

Moteru klausime.

52 kuopos sumanymas, tilpęs «Kovos» num. 4, nustebino Literatūros Komiteto narius. Tėnai buvo nurodyta, kad reikėtų aiškinti moterų klausimą tam tikrame skyriuje, ir kad Sąjunga tuomi užsiimtų, taigi vyrai, kurie pripažįsta ir moterims lygias tiesas, daugiau rašytų apie tai, teip, kad tie raštai užinteresuotų moteris ir paragintų prie darbo, prie moterų klausimo gvildenimo. Literatūros Kom. nariai vietoje pritarimo, išrado vos reikalingu esant toki skyrių ir patarė moterims citi išvien su vyrais.

Jei pažvelgsime į Sąjungos rūpestį apie moterų apšvietimą, tai matysime, jog nė nepradėta. O moterų klausimas nėra menkesniu už socializimą, nes nuo moterų priguli spartesnis žingsnis prie

socijalizmo per auklėjimą jaunuomenės socijalizmo idėjoje. Susirinkimuose ir prakalbose mažai yra kalbama ir aiškinama apie moterų reikalus ir jų gyvenimą. Knygelės nėra jokios iki šiolei moterų klausime, ir iš kur gi gaus moteris apšvietimą? Reikia neužmiršti, kad mūsų moters buvo ir yra pažemintos nuo vyrų, ir buvo ginama joms apsišviesti; jeigu tėvai leido mokslan 3 ir 4 sūnus, tai nė vienos dukters, ir žingeidu, kaip galima dirbti išvien su vyrais? Moters, kurios savu keliu prasilavino ir supranta viešus gyvenimo reikalus, o kurių yra labai mažai, negal dirbti savo draugių apšvietime dėlei stokos laiko. Mat moteriškės yra visai skirtas gyvenimas nuo vyro. Ji dirba 24 valandas paroje ir neturi laiko nė pamislyti apie bendrą darbą su vyrais. Kada vyrai išeina į susirinkimus, arba skaito laikraščius ar knygas, moters tuo laiku rūpinasi ir trūšia, kad vyras nepasakytų: kodėl pačiakū neužadei, kodėl knypkių neįsiuvai, kodėl valgio nepagamina! O priegtam mūsų moters da tik pradeda savo A, B, C. Taigi ar ne vyrų pareiga yra parūpinti tinkamų moterims raštų, kurios galėtų bent kartais, atliekamose valandose, pasiskaityti, pasimokinti, susiprasti, pamesti fanatizmą? Draugai, kol neparašysite tokių raštų, tol moters neveiks su jumis išvieno.

Berods, socijalistai pripažįsta progrome ir susirinkimuose moterims lygias tiesas, bet aut to viskas ir pasibaigia. Jei nueisime į jų namus pažiūrėti, tai tos, teip giriamos, socialistiškos lygybės nė su mikroskopu nepamatysime. Tiesa, jie sako, kad moters prigulėtų ir dalyvautų organizacijose, naudotųsi savo tiesomis (kokiomis?), bet kad tą darytų kitų moters, o ne jų! Tarp 1500 narių — kiek moterų priguli prie Sąjungos? Labai mažai, ir kame to neprigulėjimo priežastis?

Pirm visko tegul vyrai pripažįsta lygias tiesas moterims, kaip sau savinasi, tegul pripažįsta, kad moteris yra toks pat žmogus kaip ir jie, tai tada moters ir eis išvien su vyrais, ir rašys.

Labai yra geistina moterų organizacija. Moters jaustųsi pačios galinčios apspręsti ir atlikti savo reikalus; turėtų kaip savo prieigą. Lietuvoje tokia organizacija jau susitvėrė. Amerikoje tokia organizacija yra lygiai reikalinga, pagal čionaitines sąlygas. Mūsų apšviestinės sesers, dirbdamos dėl savo draugių gerovės, suteiktų didesnę naudą, negu šiandien dirbdamos L.S.Sąjungoje, kurių darbu, rodosi, lyg nė nėra.

Šiuomi nenoriu sakyti, idant moters skirtųsi nuo vyrų — nes jų atsiskyrimas ir dabar yra per-tolimas, — bet, kad moters, kurios dalyvauja vyrų organizacijose, lygiai dalyvautų ir moterų organizacijoj, idant pasiektų visas moteris, jas prirengtų ir vestų prie įžengimo į lygybės šventyklą.

At galo Liter. Kom. būtų labai išmintingai padaręs, patardamas įvesti sumanytą skyrių moterų reikalams, kuomi būtų paskatintęs vyrus, ypatingai moteris, rašyti, nes raštų moterų klausime ir gyvenime mums reikia, kaip druskos.

Am. Lietuvaitė.

Moterims skyrių «Kovoje» visuomet galima įvesti, be jokių nutarimų. Bet ne toki, kaip buvo 52 kuopos sumanytas. Skyrių aš suprantu kaipo kroniką, kur būtų paminima įvairūs atsitikimai iš moterų gyvenimo — tai viena, o antra: tame skyriuje galėtų tilpt ir straipsniai, lytinti vien moterų kasdieninius darbus ir reikalus. Tai būt tik kaipo sandėlis medegos, kurią kas nors panaudotų objektyviškiems straipsniams. Straipsniai gi, moterų klausimą gvildenti plačiai, ant visuomenės pamato, turėtų turėt vietą sykiu su visais svarbesniais straipsniais. 52 kuopos įnešime nurodyta, kad tame skyriuje turėtų būt talpinama moterų raštai, korespondencijos, — tai kam to reikia? Moteris — pavyzdžiui — rašys grynai Sąjungos reikaluose ir redaktorius tą raštą bus priverstas dėt ne į Sąjungos skyrių, o tik į moterų skyrių — tai negalima.

Kroniką vesti, esant dabartinėms redakcijos sąlygomis, galėtų

tik redaktorius, jei... galėtų. Bet tai darbas, kurį nevisuomet viena ypata valios atlikt pilnai, nes tai ne teip lengva, kaip kam parašyt įnešimą, kritiką, ar polemiką. Tais lengvais, kad ir kartais sprogstančiais dalykėliais mūsų rašytojai ir užsiima, o kad reikia rimtai ką parašyti, tai nenori gaut džiovos besiknisant po laikraščius, knygas, enciklopedijas ir tt.

Moterų klausimas labai svarbus. Bet jis da labiau sunkus — dėlto gal ir rašytojai bei r a š y t o j o s i j i nekimba rimtai.

Redaktorius.

Korespondencijos.

Rašyti reikia visados tik juodu rašalu ir tik ant vienos pusės po pieros, neperšviečiamos; viršuje palikti bent dvi eilutes neužrašytas.

Žinios turi būt teisingos, paduotos teip, kaip atsitiko, be ilgų privadžiojimų ir pamokinių. Žinios iš darbininkų gyvenimo visados bus patalpintos.

Rochester, N.Y. Neseniai čia apsigyvenęs kun. Vizgirda vaikščioja po lietuvių stubas prikalbinėdamas rašytis į paprapiją. Neužmiršo ir mūsų kelių draugų, kalbėjo vienam kitam įsirašyti, bet užklausus, kam kunigija socializmą keikia, aptilo. Buvo užduota klausimai: ant kokių tiesų remias da-

Buržujus.

(Monologas.)

Parašė A.—tus.

Au—au... Net per daug ilgai miegojau, jau 12 val. die nos... Bet tai niekis Vakar ėjau antrą valandą gulti. A—buvo pas mane daug svečių ir svežių freilinių! Kol susipažinova, kol visas ceremonijas atlikova, laikas smagiai prabėgo... Nežinau, kur šį vakarą reiks pasidėti, kur laiką smagiai praleisti? Ar atrasiu kur šviežių freilinių?... Rodos stengiuos rasti kas diena naujų pasilinksminimų, bet negana, ir tiek. Kad galėčiau ir turėčiau spėkų, tai kas valanda jieskočiau sau naujų pasižadimų. Kad ją vanagai, tą sveikatą! Juk, rodos, išskyrus smagius pasilinksminimus, nieko daugiau neveikiu, bet vis per mažai, ir gana! Valgau kuogeriausiai, dėviu kuopuikiansiai, gulu šilkuose ir pukuose ir nieko, o nieko neveikiu, o vis, kaip negana, teip negana... Po plynių tą gyvenimą! Gal geriau būtų pastipus!...

Ne gana da to, kad mano sveikata maža, ne gana, kad negaliu tankiau linksintis, vis da girdžiu visokias žmonių kalbas: buk aš siurbikas, plėšikas, kraujo gerikas! kailio lupikas! parazitas draugijos! Labiausiai šaukia darbinskai tie kvaili avinai, mulkiai! Kaip jie drįsta teip baisiai žeminti mane akyse žmonių? Aš jiems užtaisysiu kada nors gerus pietus, jie atsimins, kada gimę! Neužtenka, mat, da jiems to, kad aš jiems duodu darbą! Kad ne aš ir mano sėbrai, jie

bartinės valdžios Rusijos ir Amerikos; užklausta apie karę Rusijos su Japonija, apie Vilniaus Seimą 1905 m., kaip kunigai pritarė sykiu kovot prieš valdžią, ir dėlko paskui visi keikė iš sakyklų, vadindami bedieviais. Visi ant tų klausimų išgirdo nuo kun. V. atsakymą: «Tu nieko nežinai, tegul kiti kalba». Kalbant, keno vietą užima kunigai, V. atsitolino visai nuo atsakymo. Mat bijojo nabagas, kad Kristaus mokslo žodžiais neįžeistų... Kalbant apie žmonijos buvio pagerinimą pasivadino inteligentu, geidžiančiu žmonėms ir sau gero vės.

Kas turit painius klausimus išrišimui, kreipkitės pas mūsų inteligentą.

J Petrušis.

Peabody, Mass. Čia lietuviai daugiausia apsigyvenę iš Vilniaus gub. Eina krutines išvertę ir viens kito klausia: «Ku, ar aš nedužas?» Tai viskas, kuo apsisivietę mūsų miestelio lietuviai. Laikraščius visai mažai kas skaito. Užsiminus apie laikraščius, eina nosis užsukę į šalį. Ne visi toki, yra ir gerų žmonių. — Darbai ikišiol da ėjo gerai, bet jau dabar pradeda stot. Pribuvusiems sunku darbą gauti.

A.Čekavičia.

turėtų badu stipti! Vietoj buti dėkingas, jie da mane šmeizia! Palaukit, palaukit, čypsit—kauksit šunį apsikabinę, kaip aš uždarysiu pabirkus!

Jie sako, kad aš lupikas: te parodo bent vieną žmogų kur nors mano nuluptą. Tie begėdžiai! Sako, kad aš kraujo gėrikas: ar matė kas kur nors, kad aš gerčiau kraują?! Kam aš turiu gerti kraują, kad man yra daug visokių gėrimų ir be kraujo! Tie melagiai! Sako, kad aš plėšikas;— ar randasi kur žmogus, kad galėtų prirodyti, kad aš ką nors apiplėšiau? Tie besąžiniai!

Kuom aš kaltas, kad tie ištizėliai—ziopliai tankiai randa sau galą kokioj mašinoj? Jie mano, kad man yra smagu matant kuone kožną dieną ištąsytus jų grobus, kaip varlės, ir sulaužytus kaulus...

Net pietų su apetitu negaliu pavalgyti... Kad jie kur galą gautų visi!... Gal būtų smagiau gyventi... Persigabėčiau tada darbininkus iš kitos šalies, jie man būtų daug nulankesni, negu šitie ištivirkėliai...

Užmeta man, kad aš ištivirkėlis—pasileidėlis! Kas matė mane kada nors kokį nemoraliską darbą darant? Tiesa, kartais atsilanko pas mane «mielaširdingos» seserys, pasilinksminam mažumą ir viskas; juk patys gal matyti, kad mano sveikata silpna, negaliu tankiai linksintis. Argi tame yra koki nemoralai, ištivirkimas? Aš už tą pats atėkau! Kas jiems galvoj tiems mulkiams, ko jie iš manęs nori?

A, kaip būtų gerai, kad aš galėčiau visiems tiems avinams—darbininkams ištraukti liežiuvius, jie daugiau nebegalėtų kalbėti ir užmetinėti visokias neteisybes ant manęs...

Rochester, N.Y. Vasario 1 d. vienoj stuboj atsilankė neprašyti svečiai, šv. Jurgio parapijos du nariai: Brazauskas ir P. Mikoliunas. Toj stuboj gyveno social-rev. I. Jamontas ir jo žmona. Svečiai pradėjo biauriais žodžiai kibti prie Jamonto žmonos, grieždami dantimis ir sakydami, kad socialistų pačios gyvenančios su visokiais, tai ir jie prie tų «visokių» galį priklausyt. Moteriškai smarkiai atkirtus tiems begėdžiams, jie užpyko ir ėmė lojoti, kaip Dievo šuneliai. Tada svečius pradėjo udyt stubos gaspadorius (bosas). Jie įnirtę puolė mušti bosą. Bet tuo tarpu atėjo Jamontas su draugais; pamatė tokį nepadorumą, paėmė neprašytus svečius ir pasiuntė pro duris teip greitai, kad tie vos spėjo ištart: «Nu, nu, nu – atėis jum kunigėlis!»... Apie antrą valandą nakties sugrįžę išdauzė visus langus. Ant rytojaus tapo abu suareštuoti ir nu-teisti dviem mėnesiam kalėjimo ir užsmokėt po 10 dol. Tai matome, koks apšvietimas «gerų katalikų», priklausančių prie parapijos. Turbut pradėjo kunigas Vizgirda ištikrųjų pjudyti atgaleivius ant socialistų.

P. P.

Riverton, Ill. Baisios audros pakilo mūsų miestelyj, kokių iki šiol da nebuvo. Atsitikimas buvo toks. Sausio 5 d. 135 kuopa SLA. parėngė vakarą su pagelba springfieldiečių

Pasikalbėjimas.

Parasė Juozas Ilgūnas.

GRAŽUS tai buvo vakaras. Gražus, bet bausis!... Žmonėse didelis bruzdėjimas. Ištolo ant gatvių matyt apie drutvietes, kurias vadina «Bankomis» – apstoję šimtai vyrų, moterų, policijantų... Visi rątom skėščioja, lyg kokis maištas. Aš tuo tarpu sėdėjau savo kambaryje ir žiūrėjau per langą į tą visą regyklą. «Kas tai butų, kad tokis judėjimas mieste?» – klausiau pats savęs. Bet jokių bndu šio klausimo negalėjau išrišt. Visur tyku, nes toji regykla toli nuo mano kambario, – toli, vos tik užmatyt. Štai varpo balsas tykiai ir liudnai atsiliepė netolimoje apieliukėje; aš pasikėliau nuo kėdės ir jau norėjau bėgti pažiūrėt to nepaprasto judėjimo. Tuotarpu kaszin kas pabaiškino į duris:

— Meldžiu įeiti, – atsiliepiu.

— Labą vakarą. Tik viens tamsta? – užklausė manęs jaunas, nors biskį už mane senesnis vaikinys, kuris pas mane nuo kurio laiko kasdien ateidavo, todėl ir šiandien neužmiršo manęs atlankyti. Tai buvo mano ištikimas draugas, nors m-dviejų nuomonės ir nesutikdavo.

— Labą, labą – atsakiau:– Mažu buvai tamsta ant «W» gatvės!

— Buvau, kur-gi nebūsi.

— Na, o kas tų toks per sumišimas?

draugų. Buvo loštas teatras «Lėkė kaip sakalas, nutupė kaip vabalas»; buvo deklamuoja ir dainuota revol. dainos. Publiškai matyt viskas labai patiko. Prieš busiant minėtam vakarui, trys atzagareiviai (jų pravardžių neminėsiu) bėgo pas miesto gaspadorių (majorą), kad užgintų tą viską daryti. Majoras pasakė, kad ne jo dalykas kištis į tą reikalą, nes tą visur atvirai galima daryti. Mūsų tamsybės apaštalai greitai sumanė kitoniską pleną. Vakare einant žmonėms į susirinkimą, jie stovėjo ant gatvės ir kalbino neiti, nes, esą, tik bedieviai ten busė. Todėl nors ir mažą dalį pavyko atgal sugrąžinti. Ir su tuom užgesino nors menką savo degančių širdžių karščio dalelę. Bet da jie su tuom neužsiganėdino. Dažinojė, kas per vieni buvo rengėjai ir kas dainas dainavo, sumanė apskusti aurių katalikų kunigui (nes lietuvio kunigo nėra). Dušių ganytojas ėjo greitai pas tuos tėvus, katrie leido į tą vakarą savo dukteris dainuoti. Grasinio didžiausia bausme po smert. Kliuvo ir socialistams. Per pamokslą kad keikė tai keikė socialistus; net sakė, kad vienoj lietuviškoj stuboj matęs tokį paveikslą, iš kurio labai pasipiktinęs. Mat jam vaikščiojant po stubas, vienur teko ginčytis su socialistais, kurie ir parodė lapelį, LSS. atspauzdintą, su paveikslu, kaip čiuplia visuomenės naudą. (Kaip vadinasi tas lapelis? Red.) Tas paveikslas kunigui labai nepatiko ir jis išbėgo, keikdamas.

— E, drauge! bausi ir apsakyt, kas tų darosi!

— Na, na! – Aš nusišypsojau:– Ir tamstą nors kartą išgązdino. Na, kas jau tų?

— Broleli, šita prakeikta kapitalistiška sistema – nežinia, ką jau išsimislys bedaryti!... Visos bankos «subankrutino!» Žmonės – darbininkai buvo sudėję savo kruvinai uždirtbus centus, dabar... širdis gali plyšt, pažiūrėjus į tuos išalkėlius: apstoję banką, lyg kokia prakeiktą drutvietę, rėkia, verkia, eimanuoja, kad reiks vėl per keletą metų liet prakaitą, parduot kapitalistui spēkas, iki uždirtbus tuos centus, be-taupinant, vėl reikės badą kęsti! Argi tai ne bausi regykla? Argi tai ne bausi vieta istorijoje 20 šimtmečio, teip vadinamoj «demokratiškoj, laisvoj Amerikoj»? Negana, ką triuškina kaulus darbininkams anglių kasyklose, dirbtuvėse, ant geležinkelių, bet da ir kurie nuo mirties išsisuka ir tuos badu nori numarinti. Kazi-ką jie veiks, kaip jau visus savo priešus penėtojus išsmaugs, – ar tik nereiks patiems poneliams – Rockefelleriams, Morganais, Bear'ams, Taftams, Roozveltams ir kitiems su spatu kasykloje anglis kasti!?

Nutilo mano draugas ir žiūrėjo į mane, ką aš jam atsakysiu. Aš neiškenčiau nepasipriešinęs, kaip ir visada, ir tariu:

— Taigi čia reikia uzbėgti tam visam kelią: reikia griebtis prie darbo, reikia suorganizuot visus nuskriaustuosius, kad jie užsteltų tas visas nedorybes ir pirmiau, negu Rockefelleriai su Morganais juos stengsis visus išžudyt, kad jie – nuskriaustieji – pareikalautų savo tiesų ir priverstų «juos», kaip sakei «kasykloje» su spatais anglis kasti.

— Tai, tamsta vėl tą savo socialistiškąj surėdymą man

Kai kurie mažai susipratę draugai, pabugę keiksmų, išstojo iš Sąjungos. Bet tie keiksmai toliau neduoda naudos tamsiems keikunams.

A.Baravykas.

Pittsburg, Pa. Vasario 2 d. turėjom pusėtinai darbo viena diena: 6-tos kuopos susirinkimą, III Rajono konferenciją ir vakare prakalbas atminimui Kruvinojo nedėldienio.

Kuopos susirinkime rodos nieko svarbaus nenutarta, nes laikas buvo trumpas. Rajono konferencijoje delegatų buvo 27 iš 6 kuopų. Kad rajonai jokios galės neturi LSS. politikoj, tik tarnauja kaip įrankys geresnei socializmo agitacijai rajono rybose, tai ir nutarimų svarbių nebuvo. Nutarta, rodos, stengtis (jei bus galima) LSS. susivaziavimą atidėt ant 17 d. gegužio, užklaust PK. LSS. dėlko mašinerijos dar nesūpirtos, ir kiti mažesnės vertės nutarimai. Svarbiausias turbūt, tai prakalbos aplinkiniuose miesteliuose dėlei sutvėrimo naujų kuopų. Bet tas palikta kiekvienam sąnarių LSS. stengtis pagal išgalę, ir radus progą, pranešt V.K. nariui (F.Bagočius, Bx 1399 Pittsburg, Pa.), kurs sutaisys kalbėtojus ir suradę parankią dieną, pribus Carnegie, Homestead, Duquesne, Coal Centre ir Ambridge. Todėl, jei kas koku budu galėtų surengt tu prakalbas, praneškit aukščiau minėtam V.K. nariui.

Prakalbas atliko vietiniai Bagočius, Verblingevičius ir

primeni, – atsakė lyg ir supykęs mano draugas.

– Tai yra privalumas ne tik mano, bet ir tamstos, – atsakiau, – nes ir pats sakei, kad «baisią vietą užims istorijoje 20-to šimtmečio demokratiškoji Amerika». Todėl reikia toji «baisioji vieta» uždengt, panaikinant privatišką nuosavybę, t. y. paimant visas produkcijos šakas į darbininkų rankas.

– Bet tai bus vogimas, tamsta!

– Kaip tai vogimas?

– Na, pavyzdžiui, kad tamsta iš manęs ką atimtum, tai vistiek būtų kaip ir kad pavogtum.

– Ką-gi aš imsiu, kad tamsta to neturi, ko man reikia.

– Ne apie tai aš kalbu; aš kalbu, kad, pavyzdžiui – aš bučia Rockefelleriu, ir kaip gi tamsta galėtum atimt mano turta, mano pinigus?

– Na, o kas padarė tuos pinigus?

– Nugi, mašinos, – atsakė lyg susimaišęs draugas.

– Na, o mašinos ar dirba pačios?

– Žinoma – reikia prie jų ir darbininkų.

– Na, o kas padarė mašinas?

– Nugi, žinoma, kad darbininkai, tai kam da klausai?

– Gerai, gerai! Darbininkai padarė mašinas, su mašinoms pinigų, o ar jie turi tuos pinigus?

– Nu tik jie ne sau dirbo, tik Rockefelleriui.

– O, ką jie gavo už tai, ką dirbo?

– Nugi pinigų pragyvenimui – maistui.

– Na, o nuo ko jie pirkto maistą?

– Rockefellerio krautuviėje.

Lukoševičius ir Vaivoda iš Rochester, N.Y. Dekliamavo Kvederūtė. Konferencijoje (nuo delėgatų) surinkta 5.00 aukų Buržinskio ir Liaugmino šeimynoms ir 7.00 (nuo publikos) pašėlpai Jomanto.

Dabar pas mus baisūs laikai: į 40.000 žmonių be darbo ir be vilties gauti jį, o pragyvenimui neturi pinigų. Grėšia baisus badas.

Vargšus.

Chicago, Ill. Sausio 26 d. buvo tarptautiškos prakalbos. Drg. J. Elzbergas nenorėjo leist kalbėti svetimtaučiams kalbėtojams. Bet publika pasirodė protingesnė ir ramiai klausė ruso kalbėtojaus kalbos iki galo. Drg. J.E. pasielgimas yra gana peiktinas, nes pats prigul prie LSS. ir vieton visų tautų darbininkus vienyti po viena socializmo vėliava, jis da kursto vienus prieš kitus. Ant ko drg. J.E. pasiremdamas teip elgė? – klausiu aš jo. Dėlko nežiurėdamas prakalbų vedėjo perstatinėjo kalbėtojus kokie jam tiko? Ant ko pasiremdamas drg. J.E. neleido kalbėti lenkui ir norėjo neleisti rusui? Dėlei kokios priezasties drg. J.E. norėjo sukelti salėj triukšmą? Ant galo, ant ko pasiremdamas drg. J.E. vadin draugą rusą M.Gupką šnipu ir juodašimčiu? Kadangi neprirodo, jog tasai yra šnipas, tai vardan teisybės aš reikalauju, kad drg. J.E. atšauktų tą užmetimą viešai, o jei ne, tai a.t

– Na, o kas padirbo tą maistą?

– Ir vėl klausimas! Tik žinai, kad darbininkai. Juk Rockefelleris nedirbs, ba jis turi pinigų.

– O kur gavo Rockefelleris pinigų?

– Nugi sakiau, kad darbininkai jam padirbo.

– Gerai! Darbininkai viską padirbo ir Rockefelleriui. atidavė, arba geriau sakant Rockefelleris juos apsuoko, ir apdumęs jų akis – pasasisavino visą jų atliktą darbą. Tai kodėl jie negali iš jo atimti? Juk jie atsiims tik savo darbo vaisius! Teipgi ir sunaudos juos ne lėbavimui kelių storpilvių, bet gerovei ir apšvietai visų žmonių, o dabar tai teip yra, kaip toje pasakaitėje, kurią man vienas geras draugas pasakojo.

– Kokią? – užklausė neramiai draugas.

– Jeigu tamstai malonu išgirsti, tai aš papasakosiu.

– Na gerai: pasakok.

– Į vieną dvarą atsilankė mokytas žmogus. Įėjęs į virtuvę, rado virėją, trusianties apie pietus. Mokytas žmogus užklausė virėjo:

– Kas išaugino tą žąsį, kurios čionai plunksnos guli?

– Mano motina, – atsakė virėjas.

– O kas papiovė ir išvirė?

– Aš.

– Na, o kas suvalgė?

– Ugi – ponas!

– O kas tau ir tavo motinai teko už išauginimą ir darbą?

– Ugi kojos ir nagai... Ir plunksnos, – pridurė nusi-

jo paties nupuls ta dēmē, kurią jis nori užmesti niekuo nekaltai ypatai!

S. Strazdas.

Pittsburg, Pa. Pittsburgo miestas paskyrė apie 200.000 dol. pataisymui gatvių ir miesto parkų ir duos darbą tiems, kurie dabar be darbo.

Dirbs po 3 dienas į savaitę. Mokės po 1.75 ant dienos. 3.150 žmonių gaus darbą. Darbas trauksis iki pusei balandžio mėnesio. Suprantama, galės gaut darbą tik Amerikos piliečiai arba ištikimi piliečiai.

J. Barkauskas.

San Francisco, Cal. Darbai pas mus eina ko blogiausia. Minios bedarbių badauja ir neturi kur prisiglausti; per naktis turi po gatves vaikščioti, kol atranda kokią pastogę. Dienomis eina prašinėdami nikelio, o jei to negauna tad turi badauti po kelias dienas, kol atranda nors kokį duonos kąsnį. Prasidėjus krizei daug dirbtuvių uždarė, o kituose sumažino darbininkų skaitliu ir sutrumpino darbo dieną. Daug darbininkų tikėjos, kad po Naujų metų prasidės darbai, bet po Naujų metų bedarbių skaitlius pasididino; tarp jų yra daug Rusijos revoliucionierių. Rusų Progresyviškas Ratelis, matydamas sunkų padėjimą bedarbių sumanė nurandavoti na-

šypsojės virėjas.

— Tai kvailas darbas! — atsakė mokytas žmogus:— Jeigu judu su motina apie tą žąsį trisėt, tai prigulėjo jums patiems ją ir sunaudot, o ne pavest ponui, kaip dabar padarėt!

— Tai... ką darysi! — atsiduso virėjas, — jau turbut teip dievo duota!...

Tada mokytas žmogus atsakė:

— Ak! tu, tamsybe, prakeikta tamsybe! Jau didelis laikas tave į dausas išvyti...

* * *

— Na, dabar žinai, ką toji pasakėlė reiškia? — pabaigęs paklausiau draugo:

— Tai ką jau teip? — užklausė pasityčiodamas.

— Štai ką, — atsakiau:— Mokytas žmogus, reiškia laisvę, gerovę, nes tik su mokslu tą visą gali įgyti. Ir štai tas mokslas — knyga pateko į virėjo rankas, atėjo pas jį netikėtai, užklausė jojo, «kas išaugino tą žąsį». O ar žinai kas yra toji žąsis? Žąsis — tai pats virėjas, kurį motina-gamta išaugino lygiai su visais, bet — be mokslo, be jokios aukštesnės idėjos, teip, kaip ir mus, augindamos mūsų motinos — vos tik «tėve mūsų» išmokina ir paleidžia į srietą prisakydamos, kad jei tau koks ponpalaukis nosį ar ausis nupiaustys, tai melksis nes teip Dievo duota!... Jisai, tas virėjas paaugęs nesigriebė prie mokslo, nes nematė, kad tas jam kada bus reikalingas. Ir štai jam ant senatvės patenka į ranką knyga «Kaip įtaisyti rojų ant žemės». Bet jau tas viskas buvo pervėlu, nes jau

mą valgyklai ir prieglaudai, kur bedarbiai gautų dykai valgi ir nakvynę. Pakvietė visas vietines organizacijas prisidėti prie to jų užnamymo, teipgi pakvietė 72 kuopą LSS. ir Liet. Sunų dr-tę. 72 kuopa ir L.S. Dr-tė pripažino už reikalingą ir paaukavo po 5 dol. 72 kuopos draugai nutarė ir toliaus bedarbius šelpti mokėdami kiekvienas po 25c. per mėnesį. Be to da įsteigė biblioteką, kur galima gauti knygas ir laikraščius visose kalbose, teip, kad bedarbiai, pavalgę, turi lyg valiai ką skaityti.

28 gruodžio p.m. atsibuvo balius parengtas Latvių soc.-dem. kuopelės; čia atsilankė pusėtinai lietuvių.

Matytis, kad draugai dvasiškai kyla, nors nedaug esamą nuveikę, bet gal toliau daugiau nuveiksim. Sunku yra platinti socijališką idėją tarp San Francisco lietuvių, nes jie niekam netikę: nė Dievui, nė velniui, nė socijalizmui.

19 sausio 72 kuopa nutarė parsitraukti iš «Kovos» brošiūrėlių, katros «Kovoj» pagarsintos, ir sudrutinti kuopos knygynėlių. Bus lengviau draugams susipažint su socijalizmu, teipgi ji turės pardavinėti ar dalinti ir kitiems.

72 kuopa išrinko «darbo biurą», kuris turės surast darbą bedarbiams. Draugai žinodami kokį nors darbą, turės pranešti darbo biurui, ir jei iš kitų miestų lietuviai norės atvykti, tad galės atsišaukti į minėtą D.B. ir gaus žinias.

A. Dumbris.

jo oda nulupta buvo... jau pats save per savo tamsumą pasipiovęs... jau tik kaulai, kojos, nagai... jau mėšą ponas nuodė... syvus iščiulpė... ant galo ir tuos kaulus, kurie jam liko, ir tuos «ponas» liepe nešt į kasyklų skylę, kad sutriuškintų... nes jau jis be spėkų, ponui nereikalingas. O jeigu nė į skylę netinka, tai — eik šunų pakiemais lodinti, mano penėtojai, — atsako ponas!

Ir teip darbininkas — kolei jaunas, turi spėką, tai trunka kaip jautis per dienas ir naktis už duonos kąsnį. Ponas tunka jo prakaitu. O atėjus senatvei, išmeta jį ant gatvės — badu stipti.

— Taigi pasakyk tamsta, — paklausiau aš, — kad jeigu darbininkai panaikintų privatišką nuosavybę, argi čia būtų vogimas? Man rodos, kad ne!

— Tas beveik ir teisybė, — atsakė lyg prašvitusiom akim mano draugas:— Aš da tamstos norėčia klausti apie vieną dalyką, bet jau vienuoliktą valanda, tat — labanaktis. Ateisiu kitą vakarą pasikalbėt.

— Labanakt, — atsakiau:— Tik nepamiršk, tamsta, ką mėš čia kalbėjom.

— Nepamiršiu, nebijok, sudiev, ba jau laikas eiti ant pasilsio.....

Išėjus mano draugui, aš da ilgai rymoju mintyse paskendęs ir... užmigau besėdėdamas. Pabudau — jau saulutė buvo užtekėjus, todėl greitai apsirengiau ir išėjau į savo kasdieninį darbą — murinyčią.

IŠ LIETUVOS. (Iš laiško.) ...Blogos Veiveriuose naujienos. Mokytoją Snieškova šovė keturis kartus per langą. Du šuviai jam pataikė į krutinę ir dabar gydosi Varšavoje. Buvo krata pas ukininką Starkevčių, rado apie 40 knygučių įvairaus turinio, daugiausia buvo politiškių. Areštavo senį Starkevčių, jo sunus Antaną ir Joną. Pusantrą mėn. sėdėjo Marijampolės kalėjime, o dabar sėdi jau Kalvarijoje. Du seminarijos mokiniu: Vitkauską (I kurso) ir Štarkį (II kurso) areštavo. Mat viena mergina, Ona Tutliukė, apskundė policijai, buk mokinys J.Štarkis dalyvavęs pasikėsinime užmušti mokytoją Snieško. (Mok. Vitkauskas tapo pirmiaus suimtas). Staiga atvyko tardytojai. Pas Štarkį buvo padaryta krata, bet nieko neurado. Štarkį po kelių dienų nuvezė į Kauno kalėjimą, kur ir dabar tebesėdi. Nors ir buvo sušaukti visi mokiniai ir pašalinės ypatos dėl tardymo mokinio Štarkio, ar jis dalyvavo pasikėsinime ant Snieško, ar ne. Visi pripažino, jog J.Štarkis laike pasikėsinimo buvęs namie; bet valdžia, kad neišrast nekaltu, pramanė ant jo daug neteisybų, buk jo padarytų. Už tat ir kankina dabar Kauno kalėjime. 1 gruodžio parvažiavo iš Kauno kalėjimo mokinys Vitkauskas, išimtas ant parankos už 300 rub. Teipgi pasirodo, jog ir Vitkauskas nekaltas. Kaip girdėti, da bus tardymai, suėmimai, kratos ir tt. Ne vienas mokinys da nekaltai nukentės.

Mokytojų seminarijoje nėra nė jokios tvarkos. Seminarija — juodašimčių, biurokratų lizdas. Susipratusieji mokiniai suvaržyti visokiomis neteisiomis privilegijomis, tankiai kratos, tai suėmimai ir tt.

Su pagarba

M a r ė š.

SUSIRINKIMAI IR AUKOS.

¶ Wilkes Barre, Pa. Atsibuvo gražus susirinkimas 1 d. vasario. Buvo vaidinta «Paskutinė Banga» ir «Salamono Sapnas». Atliko tai Scrantono teatrališka kuopa. Tarpuose aktų buvo puikios deklamacijos. (Pilips iš Kanapių.)

¶ Pittston, Pa. Sausio 31 d. 2 kp. LSS. iš Scranton, Pa. p. J. Andriušio svetainėje vaidino drama «Paskutinė Banga» ir «Salamono Sapnas». Žmonių prisirinko ne per daug; (tuli sakė, tik dėlto nėję, kad nežinoję, kam pelną skirs). Aktoriai savo roles atliko vidutiniškai.

¶ Baltimore, Md. Atminimui Kruvinojo Nedėldienio arba darbininkų skerdynių, atsilikusių Peterburge 1905 m., vietinis Rev. Rėm. Komitetas 22 d. Sausio parengė prakalbas ir teatrą. Kalbėjo drg. Antonov dviejuose atvėjuose apie minėtą Peterburgo atsitikimą ir abelnai apie padėjimą darbininkų Amerikoj ir esantį krizį. Publikai gana patiko. Tarpe prakalbų Teatrališkas Ratelis LSS. 14-tos kuopos sulošė pušėtina dramą «Paskutinė Banga». Po to kelis vakarus buvo diskusijos. Į LSS. kuopą įsirašė per 10 draugų.

Nesidraugaukime su niekšais.

Būkime atsargūs, kad nesueitume į draugišką pažintį su šnipais, su valkatoms, su visokiais niekšais! Jie kenkia ne tik toms ypatoms, kurios su jais susidraugavo, bet ir visai mūsų organizacijai! Štai «K.» N 3 rašo vienas draugas iš Pittsburgo apie nuduotą draugą, buvusį Kražių skerdynės uždėtininką, kurs ten apvogęs draugus, išdulkėjo kasžinkur kitur. Vadinasi tai Antanavičius, tai Prankus, o gal jis kelias dešimtis pravardžių tur! Tokių niekšų daug-daug landžioja mūsų tarpe. Apsžiūrėkim ir nutraukim narves nuo jų niekšiško veido!

Jau gruodžio mėnesij vienas draugas iš Chicagos parašė ilgą straipsnį apie Joniško šnipus Amerikoj. Raštas labai sunkia plunksna rašytas negalima viso sunaudot, bijant padaryt liudijime klaidą. Paimsiu bent kai-kurias žinias.

Chicagoj lemenasi prie mūsų Sąjungos draugų, pasirodydamas susipratusiu darbininku M a r t y n a s J u o d i s, buvęs Joniško kalvis. Tapęs priimtas į ratelį (neparašo autorius, į kokį), draugai užsitikėjo ir paskyrė knygium, kurs vienok knygučių neplatino. M. Juodis buvęs p i r m a r a n k a užmuštojo šnipo išdaviko, «gubernatoriaus» Bartkaus, už kurio užmušimą tapo pakartas revoliucionierius Buržinskis. Juodis su Rimčenka stropiausiai darbavosi ir nešdavo visokias žinias Bartkui. Jie daug prisidėjo prie to, kad sargybiniai išgriovė kanuolėmis Žuko, Balzario ir Šimelio namus ir daugybę žmonių įkišo į kalėjimą. Juodis prigulėjęs prie šnipų organizacijos, apie Žagarę ir Joniškį įsikūrusios 1905-6 metais. Dabar jis prisidėjęs prie LSS. 4 tos kuopos Chicagoje. Gražiai šnekąs su socialistais. «O kai nueina arba sueiseina su tokiais nesusipratusiais žmonėmis, — rašo minėtas draugas, — tai jaisi keikia socialistus kaip tik išmano, niekina «Kovą», o ragina skaityt «Žvaigždę» ir pats ją turi išsirašęs... Juodis Joniškyj buvo pagirtas girtuoklis.

Rašytojas parodo pravardes trijų ypatų, kurios paliudysiančios, ką jis rašąs.

Tokių niekšų, šnipų ir daugiau yra, ypač kylant šiam bedarbės judėjimui...

Draugai! Jei sugriebsit kur jų fotografijas, tai atsiųskit «Kovos» redakcijai, kuri patalpįs jų išveizdą «Kovoje» — tegul pažįs visi draugai, tegul nė po slapyvardžiais toki nepasislėps! Beto, aprašykite visas jų ypatybes: kokio stuomenio, kokios spalvos veidas, plaukai ir akys, kokia iškalba ir tt. ir tt.

Tie biauzybės lenda į mūsų Sąjungą su tikslu išnaudot atskirius draugus ir suardyt organizaciją! Suardyt nesuardys, bet daugelį draugų apgaus ir įpykįs ant socialistų. Teip vienas draugas mums parašė, lėdydamas socialistus, kad tarp jų randasi vagys. Tuo tarpu jie — tik paslaptinigi socialistų priešai!

J. Baltrušaitis.

P.S. Užklausus man laišku drg. A. Janavičiaus iš Pittsburgo, gavau sekantį aprašymą apie A n t a n a v i č i ū - P r a n k ū.

Augumo 5 pėdų su keliais coliais, amžiaus gali būti 48 metų; veidas netamsus ir nebalts; ūsai širmi, truputį pakirpti; akys tamsiai mėlynos, plaukai tamsiai gelsvi, retas plaukas širmas (žilas). Stambios kalbos ir labai girias savo mokslu, kad nė vienas moky-tas negalįs su juo lygintis. Giriasi sutvėręs Waterburj kuopą ir buvęs jos pirmininku; bet mės žinom, kas ten kuopą sutvėrė.

Drg. A. J. pamini kelis draugus, kurie galėtų paliudyt apie Antanavičiaus darbus.

P.S. Keli draugai Joniškiečiai, gyveną Philadelphijoj, tvirtina, kad Chicagoj esąs da kitas šnipas J o n a s K a v a l i a u c

kas, buvęs Joniškyj desėtninku, užpėnai rudenop pabėgęs iš Lietuvos.

«Rusu liuosnoriu laivynas».

(«Rusky dobrovolny flot»).

Aš tai rašau ne dėl to, kad vieną agentą nupeikti, o antrą pagirti, kaip daugums pačių biznierių daro. Ne. Aš noriu persergėti nuo negeistinių atsitikimų.

Pereitais metais 16 liepos išpirkau laivakartę broliui, kuriam rudenij reikėjo stoti kariumenėn. Užmokėjau \$ 38.60. Kelias buvo išpirtas nuo tilžės iki New Yorke, per Rotterdamą. Pirkau ant maskoliškos linijos, pas «liuosnorių laivyno» [«Rusky dobrovolny flot»] agentą New Yorke. Laukiau atvažiuojant brolio daugiau kaip 2 mėn.; gaunu nuo jo laišką, kuriame jis mane bara už negerą laivokortę, su kuria neleido iš Tilžės toliau važiuoti, liepdami antrą pirkti.

Pranešiau apie tai agentui. Jis nesupranta, kas galėjo atsitikti. Pažiūrėsiąs — pataisysiąs. Aš pasakiau, kad skubintų. Praėjus pusantro mėn., gaunu vėl «apsaugotą» laišką, kur laivokortė sugražinta. Jis likosi į kariumenę atiduotas.

Kaip gavau nuo paties agento darbininkų patirti, Maskoliškai-Amerikoniška linija iš syk galėjo per Vokietiją emigrantus gabenti. Bet maskoliškiems agentams nupiginus laivokortėjų kainas, vokiečiai pradėjo nebeleisti.

Tokiu būdu man pranešus apie sugražinimą iš Tilžės, agentas, «taisydamas», nukreipė išpirtąjį kelią ant Viennos, per Austriją.

Apie užrubežinius pasportus, kuriuos žada kompanija parūpinti, tai pati agentūra persergėjo. Kas gi išduos prieš pašaukimą kariumenėn užrubežinį pasportą? Kelias gi ant Austrijos iš Lietuvos ne kiekvienam paprastas. Be to, nuo Viennos iki Rotterdamui ir gi savais pinigais būtų reikėję važiuoti, nors ir buvo iki Tilžei išpirta.

Grįždams iš Tilžės išleisti turėjo 40 rublių, kuriuos atiduoti agentas nemislija; be to gražindams pinigus už laivokortę, pasilaukė \$ 7, nors čia nepasekmės priežasčia buvo pats agentas. Gal kas pasakys: reikėjo pas teisdarius teisybės jieškoti... Teip rodos ir reikėtų padaryti, jei teisdariai teisingai savo užduotį pildytų...

Brooklyn, N. Y.

A. Rukas.

Reikalavimas.

New Britain, Conn. — Mūsų nariai 5 kuopos LSS., reikalaujam nuo dr. Jono Šliupo apšmeižimo atšaukimo su panaikinimu knygutės: «Lietuviai, ar gerais keliais žengiam priekin?», kur pasirodo aiškus apšmeižimas minėtos kuopos narių. Tą liudija paminėjimas: «N. B-0», kas reiškia: «New Britaino». Laikydamas prakalbas Pensylvanijoj praėjusiais 1907 metais, grynų žodžiu iššaukė paleistuviais, buliais, šriais. Mūsų turime daug liudininkų, kad jis (Šliupas) teip kalbėjo ir kitais — baisiai šlykščiais žodžiais apšmeižė ne tik mūsų kuopos narius, bet ir visą Sąjungą. Ypatingai rašėme laišką, o žinios jokios negavome, užtat dabar reikalaujam atšaukimo per laikraščius, kaip Amerikoj, teip ir Lietuvoj. Jei to neišpildys, taps patrauktas į teismą.

5 kuopos Nariai

DARBININKO KRONIKA.

Vokiečių cėsorius Vilhelmas, kaip pranešama laikraščiuose, labai ėšas įpykęs ant teroristų, kurie užmušė Portugalijos karalių ir jo įpėdinį.

Maskolijos carienė sunkiai serga nervų ir akių liga. Daktarai tvirtina, kad į geresnį kraštą išvažiavus pagytų. Bet bijo, turbūt, važiuot. Vargšė! Caras teip pat iš savo sodžiaus niekur neišeina nuo pradžios revoliucijos. Kalinys nabagas! Portugalijos karaliaus likimas jį baugina.

Čekijos socialdemokratų partija nutarė į Čekijos seimą išrinkti atstovais dvi moteris prof. Massariko pačią ir buvusiojo atstovo Steinerio pačią. Austrijoj nėra balsavimo tiesos moterims, tai tas išrinkimas bus nelegališkas. Tai tik kaip manifestacija, už moterų teises.

Kenosha mieste, Wisconsin valst. (Amer.) vasario 4 d. buvo tos valstybės evangelikų-liuteronų bažnyčios sinodo susirinkimas, kame šiaip nusprendė:

«Diskutuojant apie socializmą konferencija priėjo prie išvedimo, kad tolei, kol socializmas surištas su ekonomiškais principais, jis nėra teip pavojingas, kaip daugelini rodosi. Vienok, kai kurių socialistiškų susirinkimų pasirodymai (manifestations) ir kai kurių socializmo skelbėjų apsiėjimai yra radikališki ir daugelyje dalykų priešingi krikščionybės principams.»

New Yorke pradžioj šio mėnesio subankrutijo didelė banka «Oriental Bank». Bankos turtas siekė tik 2 milijonu dol., depozitai siekė su viršum 7 mil. (7,576,811) be to skolų buvo netoli pusketvirto milijono.

Teipgi subankrutijo šios bankos: «New Amsterdam National Bank» (5 mil. dolerių depozitų) ir «Merchants & Traders Bank».

O jau skelbia, kad krizis baigiasi...

KĄ RAŠO LIETUVIŲ LAIKRAŠČIAI?

Kaip žinoma, apie dveji metai atgal Amerikoj susitvėrė «Lietuvių Katalikų Federacija» su tikslu pakelti lietuvių katalikiškumą ir biznį. Daugiau kaip metus Federacija «darbavosi» ir pereitą rudenį 2-ram susivažiavime nieko — nieko savo darbų neparodė, o komitetas visai nežinojo kur koja, kur ranka. Dabar «Žvaigždėje» Federacijos stulpai viens kitą kaltina, net barasi. «Katalikas» apie tai rašo: «Buvusiame mieste Scranton antrame L.K.F. Kongrese tur būt kas nors susmuko, kad per organą («Žv.») netik kaltinamas Federacijos centralinis komitetas, bet dar ir paties kongreso surengėjai ir vedėjai. Matoma, kad tau kongresan neprileista per daug savarankianti dabartinio organo vedėjai. Tame tat ir bus visa nelaimė».

LAIŠKAI REDAKCIJON.

Garbinga «Kovos» Redakcija!

Kad nepaimtų tą patį darbą kas kitas, meldžiu pranešti per «Kovą» mūsų rašėjams, kad aš pradėjau verstį į lietuviš-

ką kalbą brošiūrą «Radostnoje izviestije», parašytą «Žmogaus».

Jums ir socializmui B.Ž-r y s.

KRASOS DEŽUTE.

S.Strazdui (kp. sekr.) Chicagoj. — 1) Apie moterų skyrių «Kovoje» kuopoms šiuo ruoštu neprisieis tarti: tas įnešimas jau perėjęs per Lit. Kom. ir užbaigtas. 2) «Sapnas» patilps.

«Koval» atsiųsti rankraščiai.

Iš Amerikos: P.Kiečio — «Keli žodžiai apie kapitalizmą ir unijizmo kovą su juo»; J.Stalioraičio — «Ko liūdi caras»; P.Bukšnaičio — «Dėlei drg. J.Griniaus išvadžiojimų»; M.Driskiaus — «Moterų klausime»; O.Karalintės — «Atsišaukimas į moteris»; J.Pranio — «Rutkui»; S.Strazdo — «Sapnas»; Eželio — «Bedarbių skundas — pagieža» (eilės); A.Ž. — «Vargšo darbininko buvimas» (eilės); Čirvų Tūzo — «Išnaudoję apleidžiame».

Ateinančiam ar da kitam numeryje pradėsime spaudinti brošiūrą apie moterų klausimą, kuriuo ypač paskutiniu laiku daugelis labai interesuojasi.

Liet. Soc. Sąjungos Komitetų adrisai:

Išpildomojo Komiteto:

J.Grinius, 109 Grand str., Brooklyn, N.Y.
S.Stankevyčius, 60 Wells St., Hartford, Conn.
T.Andziulaitienė, So. E. Cor. 12-th & Rittner St., Philadelphia, Pa.

Literatūros Komiteto:

Pirmasėdis, J.Šukys, 87 Grand Str. Brooklyn, N.Y.
Sekretorius, B.Žiurys, Bx 371. Naugatuck, Conn.
Archiv., J.O. Širvydas, 120-124 Grand Str. Brooklyn, N.Y.

Sekretorius-išdininkas: P.Dubickas, 1815 E. Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa.

Rev. Rėmimo Komiteto:

Pirmasėdis, J.ŠUKYS, 87 Grand str., Brooklyn, N.Y.
Sekretorius, J.S.PRUSELAITIS, 17 James st., Waterbury, Conn
Išdininkas, J.O.ŠIRVYDAS, 120-124 Grand st. Brooklyn, N.Y.

P.S. Susinešant reikaluose LSS. kuopų, pavienių narių, agitacijos reikale, klausiant rodos, siunčiant mėnesines duokles, auksas «Kovos» fondan ir Literatūros fondan ir tt. visados kreipkitės prie sekretoriaus. Jeigu sekretorius neatliktų minėtų uždavinių, paduokit skundą Išpildomamjam Komitetui.

Siunčiant rankraščius, paskirtus išleisti LSS., ir su kitais spaudos literatiškais reikalais, kreiptis prie archyvariaus J.O. Širvydo.

Užsirašydami laikraštį «Kovą» siųsdami prenumeratą už «Kovą» ir su visais kitais reikalais lytinčiais «Kovą», rašykit tiesiog «Kovos» adrisą.

Sekr. P. Dubickas.

APGARSINIMAI.

L.S.S. finansu apyskaitos.

Įplaukimai:

Mėnesinių: Cambridge, Mass. 2.00; Mt. Carmel, Pa. 3.60. * Courtney, Pa. 1.40; Waterbury, Conn. 4.60; Binghamton, N.Y. 4.20; Plymouth, Pa. 1.20; Brooklyn, N.Y. 19-ta kuopa 10.60; Brighton, Mass. 2.60; Easton, Pa. 3.75; Worcester, Mass. 5.40; New Britain, Conn. 2.80; Exeter Boro, Pa. 1.80. Prenumeratos: A.Valaitis, Grand Rapids, Mich.; A.Rutkauskas, Seatonville, Ill.; A.Garliauskas, Philadelphia, Pa.; per «Žarijos» redakciją; S.Merkevyčius, Centralia, Ill.; F.Zakas, Chicago, Ill. — po 2.00. A.Kin, Easthamton, Mass.; J.Lekarauskas, Ambridge, Pa.; W.Kowalčyk, Fort Wayne, Ind.; V.Samuolis, Gardner, Mass.; R.Vaitėkunas, Hudson, Mass.; M.Micevyčius, Scotland; A.Pajaukas, Seely-

ville, Ind.; A.Zailskas, Brooklyn, N.Y.; A. žinėjimai 24c. Viso 114.63

Merkevyčius, De Laucey, Pa.; A.Ripkevyčius Detroit, Mich. — po 1.00. B.Stančikas, Philadelphia, Pa. 50c. * A.Šimkus, Allegheny, Pa. 50c. *Apgarsinimų*: 2.00. *Pavieni «Kovos»*

NN: J.Stanelis, Coaldale, Pa. 2.00; per J.Šukį, Brooklyn, N.Y. 4.30. *Pašalinių darbų*: 23.00. * *Už raštus*: 18.46. Viso 116.71. Buvo 12.59. Viso 129.30.

Išleidimai:

Red. reikalai: už laikraščius 22c. *Tekn. «K.» dalis*: spaut. katilas 25c.; 3 ragiukai gesinėjams lempoms 65c.; kras. ženkl. 1.50; ekspresas 2.00; išsiuntinėjimas 3.05; kras. kortelių 1.00; klisė bedarbėms 1.26; tonas anglių 5.00; važinėjimui 36c.; * statymas 24.00; spauda 9.84; popiera 29.43; alga LSS. sekretoriui už antrąją pusę sausio mėnesio 25.00. *Spaust. įrankiai*: raidžių, blekučių, apvadų, etc. 9.28. *Išleid. LSS. sekr.*: krasos ženklelių 1.55; va-

Įėjo	129.30
Išėjo	114.63
Lieka	14.67

Literatūros Fondan.

Waukegan, Ill. nuo prakalbų Liet. Laisvės Draugijos 4.50

Buvo 16.77. Viso 21.27

Išleidimai: Statymas pašalinių darbų 12.00
Tą atėmus lieka 9.27

L.S.S. Sekr. P. Dubickas.

Aukos mokslaviviams P.G. ir A.G.

Minersville, Pa.: J.Draugelis 1.03. V.Draugelis J.Čiudinis — po 50c. L.Klevinckas Z.Kundratavičius J.Povlaltis J.Kava-
hauskas J.Kušlitis — po 25c. Viso 3.28
Buvo 2.15. Viso 5.43
P. Dubickas.

Diskusijos.

28-ta LSS. kuopa Shenandoah, Pa. laiko

kas savaitę diskusijų susirinkimus, 2 val. p. pietų savo ruime, Cor. Lloyd and Main Str., bldg. N 4. Visus užkvičiame lankyties.

KOMITETAS.

Maskarad-Balius.

59 kp. LSS. Jersey City, N.J. parengė balių subatoj 22 d. vas. naudai knygyno. Prasidės 4 val. vakare po N 110 Grand str. Tikietas: vyrams 25c., moterims 15c.

Užprašo KOMITETAS.

Jau! Jau!

„Raistas“ ta garsingoji knyga, išėjo iš po spaudos ir kurie iš kalno užsimokėjo už ją, tai 22 dieną Vasario, visieme bus pasiūta. Todėl garbūs prenumeratoriai, tēmykite ir atsimkite nuo pačtoriaus savo knyga. Telp pat apreiškiu visiems, kurie jėl bijojo, iš kalno prenumeratą užsimokēt, tai tą svarbų Lietuviškoje literatūroje „žiedą“, dabar galite gauti, drąsiai kaip tik gausiu 1 dol. 50 cen. [nes knygos tokia prekė], tuojaus prisijei knygą be-atiđėlioimo. Perskaitę „Raistą“ tuoj būsi kytreis, kaip kelias klesas išjēs.

Lygėl pranešu, kad „Raisto“ vertimas iš angliškos į Lietuviską, kalba lengvai kiekvienam suprantama ir smagi skaityti, nes tai geriausias veikalas, kokis lietuviskoje kalboj gali būti, o viskas gryna teisybė. Darbininkai visokių tantų, su didžiausiu pasigerėjimu ją skaito, nes ta knyga išversta į 18 visokių kalbų [o lietuviska dabar devyniolikta], tai yra visą pasaulė aptvinus. „Raistas“ tokia galybė savyje turi, jog visiems labai naudinga: Amerikos prezidentas Rooseveltas ir kiti milijonieriai kaip perskaitė, tai dantimis griežė; mat jiems nesmagu, telsybei į akis pažūrėti. Tai rodo knyga, kad nenori, o turi skaityti. Mat „Raistas“ yra žmonių teisybės apginėjas. Turinys tokis platus ir svarbus, kad padaro storą knygą, didelę knygą, už tai šiam pranešime ir visus jos nuopelnus negalima išskaiyti, bet reikia pačią knygą perskaityti. Man, ta knyga telp patiko angliskai, jog nesigailėjau suviršum tūkstantį dolerių, kad išleisti Lietuviskoje kalboje, nes žinau kas tik perskaitys „Raistą“, tai bus dėkingu: kuomi tą veikalą ir pavedu skaityti Lietuviskai visuomenėi.

Reikalaudami knygos, siųskite 1 dol. 50 cen. tuojaus apturėsite. Adresuokit ant išleistojaus vardo:

J. NAUJOKAS,

Madison Sq. Sta. box 189, New York, N.Y.

ANT PARDAVIMO

Lietuvizka Spaustuve

su visais rakandais. Biznis eina gerai nes šiame mieste randasi apie 14-ka lietuviskų organizacijų ir šiaip daugybė vertelgų. Spaustuvės darbų tiek, kad galima būtų dirbt dieną ir naktį.

Parsiduoda iš priezasties išvažiavimo į Lietuvą. Kas norėtų pigiai įgyti spaustuve, malonės atsišaukti šiuo adresu:

K. Mikolaitis,

702 W. Lombard St. Baltimore, Md. (11

Tyrai revoliucijoniški laiškai.

Paveiklėlis peratato carą sėdintį ant sosto, suvyto iš žmonių makaulių. Rusijos darbininkai puolasi prie caro ir traukia jį nuo sosto, kiti rodo savo nužūdytus draugus. Kazokai gindami carą, perveria kardais puolančiųjų krutines ir plaka nagais. Revoliucijonieriai vieni su peiliais puolasi prie caro, kiti bombas meta. Paveiklėlis ne karikatūriškas, bet tiesiog reališkas, tad ir labai žingeldus. Puikūs apskaitymai ir eilės; tokių laiškų nieks da nebuvo išleides. Tuz. 25c. Pinigus mažiau vieno dolerio siųskit pačto markėmis, viršaus dolerio „Money orderiu“. Reikalaudami adresuokite:

J.K. Vasiliauskas,

2418 Kensington ave. Chicago, Ill. (10

Lietuvių Soc. Sąjungos išleistos knygos

kurias kiekvienas darbininkas turėtų skaityti ir platint.

- 1. Politiskās miniu streikas 8c.
2. Kudikių Vergija „Laisvoje“ Amerikoj 5c.
3. Kovotojų Giesmės (rinkinčlis revoliucijoniškų dainų.) 15c.

Ir daugel kitų darbininkams naudingų knygelių galima gauti «Kovos» redakcijoje.

Pinigus iki dolerio galima siųsti krasos ženkliais. Reikalaudami knygų adresuokite

P. Dubickas,

1815 - E. Moyamensing Ave.

PHILADELPHIA, Pa.

AGENTAI „KOVOS“.

- W. Quesal, 144 Herriot st. Yonkers, N.Y.
F.B ago ć ius 148 Ohio st. Mc Kees Rocks, Pa.
J. Ž elvis, 711 W. Lombard St. Baltimore, Md.
A. Kalinauskas, 4458 So. Honore st. Chicago, Ill.
T. Kubilsky, 66 Porter ave. Brockton, Mass
J. Keršis, Box 328 Wilmerding, Pa.
J. Luiza, 22 So Greene st. Baltimore, Md.
V. Kvedera, 512 W. Barre st. Baltimore, Md.
P. Kačulis, 512 W. Barre st. Baltimore, Md.
J. Matulis, 103 Grand st. Brooklyn, N.Y.
A. Dumbria, Box 512 Melrose Park, Ill.
P.M. Kaitis, 221 Wabansia Ave., Cor. Marshfield, N. Side, Chicago, Ill.
S. STANKEVYCIUS, 60 Wells st. Hartford, Conn.
Ch. MAJAUSKAS, Box 413. Westville, Ill.
B. Kondratavychius, Box 659 Wilmerding, Pa.
J. Vaitkevychis, 40 Walnut st. New Haven, Conn
J. Jasulevyčius, Bx 6 Minersville, Pa.
P. Meškis, 775 N. Montello st. Montello, Mass.
P. Norkus, 255 River st. Paterson, N. J.
A. Kačubas, 129 Joseph ave. Rochester, N.Y.
J. Lukoševičius, S.E. Cor. 12th & Ritner st. Phila., Pa.
M.A. IGNOTAS, 1028 So. 2-nd st. Philadelphia Pa.
E. FRŪOMES, 78 Grand str. Brooklyn, N.Y.
F. NARVYDAS, 544 W. 49-th str New York, N.Y.
J. STAŠKUNAS, 1515 Sheffield st. Allegheny, Pa.
A. STANELIS, 74 West st. Newark, N.J.
J. ŽVINGILA, 1711 E. Matheny ave. Springfield, Ill.
A. Diržulaitis, 155 Metropolitan av. Brooklyn, N.Y.

Metas užsisakyti

„Žarija“ 1908 metams.

„Žarija“ eis ir po naujų metų toje pačioj dvasioj, kaip ir ligšiol, vieną kartą per savaitę. Kaina metams 3 rb., pusmečiui — 1 rb. 50 kap., 3 mėn. — 80 kap., 1 mėn. — 30 kap. Užsieniuos: metams 4 rb., pusmečiui — 2 rb., 3 mėn. — 1 rb. 5 kap., 1 mėn. — 40 kap. Beto, „Žarija“ duos:

- a) tiems, kurie surinks 10 apmokejusių prenumeratorių, vienuoliktąjį ekzempliarių dykai,
b) tiems, kurie užsimokės už visus metus, dykai „Darbininku Kalendorių“ 1909 metams, kuris išeis rudenį 1908 m.

Laiškai ir pinigai reikia siusti redakcijai, o ne redaktorini, leidėjui arba administratoriui ypatiškai, kadangi taip išaina visokie neparankumai.

Užsienio prenumeratorius meldžiame siusti pinigus per Vilniaus Komercijos Banką, arba tiesiog savais pinigais, bet ne "money order'iais".

Adresas: VILNIUS,

Pilies skerg. (Zamkovi per.) N 10, b. 4.

„Žarijos“ redakcijai.

Nereik Mokintoju.

GRAMATIKA angliškos kalbos mokintis be mokintojo (apdaryta) \$ 1.25

VAIKŲ DRAUGAS arba kaip mokintis skaityti ir rašyti be mokintojo 15c

NAUJAS BŪDAS mokintis rašyti be mokintojo (ypatingai merginoms, kurių daugelis jau išmoko) 10c

Pinigus siųskite per Mony Order arba pačto markėmis ant šio adriso:

P. Mikolainis

P.O. Bx 62 NEW YORK City

«Kovos» kompletas.

Galima gauti «Kovos» red. pilnai «Kovos» kompletai 1906 m. ir 1907 metų. Vienas kompletas su prisiuntimu prekioja \$ 2.00.

Paveikslai revoliucijos naudai.

«Kovos» redakcijoje galima gauti puikių spalvotų paveikslų 22x28 colių didumo, perstatančių epizodą iš revoliucijos judėjimo Lietuvoje. Vienas paveikslas su prisiuntimu prekioja vieną dolerį. Pinigai eis revoliucijonaudai.

Chicagoj ir aplinkinej.

Vienatinis agentas laivakorčių ir siuntimo pinigų North Chicagoje, kuris yra pilnu ir agituojančiu nariu LSS. Telpg turi sąkrovą visokių lietuviskų knygų. Neužmirškite.

Peter M. Kaitis

221 Wabansia ave. Chicago, Ill.

Shepherd's APTIEKA

N.E. kampas 2-ros ir Dickinson Str. Philadelphia, Pa.

Keystone Phone Main 14-28 Bell Phone Lombard 2506 A.

VISIEMS ŽINOMAS

Dr. Philip Royno,

423 Pine St. Philadelphia.

PRITAMAMOSIOS VALANDOS:

Iki 10 lėryto Nuo 2 iki 3 po pietų Nuo 6 iki 8 vakare

Galima susikalbēt rusiskai ir lenkiskai.

Mano aptėkoj galima gauti:

- Severos kraujo čystytojas 1.00
Reumatizmo giduolė 1.00
Širdies sudrutinimo vaistas 1.00
Nuo galvos skaudėjimo 1.00
Moterims regulatorius 1.00
Plaučių ir inkstų giduolė 75c
St. Gothardo allejans 50c
Mostis nuo niežų ir odos 50c
Mediciniškai odas muilas 25c

Ir daug kitokių gydnolių.

E.W. Gillas

SE. Cor. 2nd & Federal st.

„K o v a”

Išleina kas pėtnyčia. Prenumeru j visas **☉** „KOVA” The Lithuanian Weekly, publ-
dalis svieto: **☉** shed every Friday, by J. O. Shirvydas, 1418
metams \$ 2.00 **☉** So. 2-nd Str. Phila. Pa.
pusmečiui \$ 1.00 **☉** Subscription rates:
Apgarsinimų prekė: **☉** One year in all parts of the world, \$ 2.00;
Sykis už colį 50c. per mėnesį 1.00; **☉** Six months \$ 1.00.
per metus 10.00 **☉** Advertisement rates on application.

Siunčiant raštus, pinigus ir visokiuose redakcijos reikaluose susirašant, adriauokite:

„KOVA”, S E. Cor. Moyamensing Ave. and
McClellan Str. Philadelphia, Pa.

AGENTŪRA ŠIFKORČIŲ

Parduodam laivakortes ant visokių linijų; slon-
čiame pinigus į visas dalis svieto; išimam ameriko-
niškas pirmas ir antras popieras; patarnaujam už
tumočių kiekvienam dalyke; išrašom popieras an-
gliškoj, lietuviškoj, lenkiškoj ir rusiškoj kalbose; duodame patarimus provose. Jei
ko reikalauji, atėk pas mus, o busi užganedintas.

302 Wharton str, Philadelphia, Pa.
J. Hodell ir F. Urbonas. (14)

Pirmasis lietuviu bepartijinis pirmeiviškas
dienaštis

„Vilniaus Žinios”

Isteigėjas Petras VILEIŠIS.

Artimiausioje ateityje dienaštis bus padidintas ir bus spauzdinamas didesnėmis raidėmis, kad palengvinti jo skaitymą. Visiems užsienio prenumeratoriams „Vilniaus Žinios” bus siunčiamos kasdien.

„VILNIAUS ŽINIŲ” kaina užsirašant:

Mėnesiams	12	6	3	1
Vilniuje ir visoj Rusijoje	6 rb.	3 rb.	1.50	50 kap.
„ Užsieniuose	12 r.	6 rb.	3 rb.	1 rub.

Apskelbimai:

Prieš tekstą už petito eilutę arba jos vietą 30 kap.
„ „ „ po tekstul „ 15 kap.

Pinigus už dienaštį ir apskelbimus reikia siųsti šiuo adresu:

„Vilniaus Ziniu” administr.
Jurgio prosp. 14, b. 2.
VILNIUS, Russia.

100 tukstanciu iš po spaudos

Naujos Lietuviškos daktariškos knygos jau
išėjo „VADOVAS Į SVEIKATĄ”.

Ir vėl 100.000 išleista tos knygos, kurios vėliausias išdavimas, yra su daug pridėjimų, plačiau išaiškinta visokios ligos, kaip būti sveiku ir nuo ligų apsisergeti, pripildyta

Direktorius:
COLLINS New York Medical Instituto.

Apart moksliskų raštų kas reikalinga kiekvienam žinot, toj knygoj yra daug žingeidžių pamokinimų, apie vyrų su moterims susituokimą, ką iki šiol dar nieks teip atvirai ir drąsiai neaprašė, kaip „Vadovas į Sveikatą”.

Tą knygą suvirsūm 200 lapų didžio, kiekvienas, kuris tik atsius 10 c. markėms už prisijuntimą, apturės per pačią VADOVĄ Į SVEIKATĄ dykai. Šita knyga yra naudinga sveikiems ir sergantiems, vyrams ir moterims, nes joj yra aprašymai kaip nuo visokių ligų išsisaugot, kaip jas išgydyt, teipat visokių ligų vardai. Kiekvienas toj knygoj atras sau reikalingas žinias.

Jei sergi, pirmiau negu kreipsies pas kokį daktarą, kad nesandėią ligą neįkalbėtu, tai išsirašyk ir perskaityk VADOVĄ Į SVEIKATĄ.

Teipat **Collins N.Y. Medic. Inst.** daktarai, vyrų ir moterų visokias ligas gydo pasekmingai, nes pergalėjimui ligų vartoja grynus vaistus, kokius tik žemė ir gamta išduoda. Kad ne ypatingai, tai aprašyk ligą (lietuviškai), kad liga bus išgydoma ir bus prisinti vaistai, tai kokio skyriaus ar vardo liga nebutu, bus išgydyta. Vaistai išsiuntinėjama po visą Ameriką ir kitas dalis pasaulės, tik ne į Rusiją. Adresuok:

The COLLINS N.Y. Medical Institute

140 West 34-th st. New York, N.Y.

Offiso valandos: nuo 10 ryto iki 5 po p. Šventadieniais nuo 10 ryto iki 1 p.p.

Dr. R. Mielke, aprūpintojas gydinių Institute.

M. Rosenbaum,

SENIAUSIA

Lietuviška Banka
Philadelphijoje, Pa.

Parduoda laivakortes ant geriausių linijų laivų.

Išmaino pinigus ir išsiunčia po gvarancija į visas šalis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.

Agentūra geležinkelių tikiety.

Parduodame geležinkelių tikiety į visus miestus Jungtinių Valstybių.

605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

Katalogas

Sztuku arba Magijos
No. 1. DYKAI.

Szitam kataloge telpa geriausios Magiszkos Sztukos. Kas prisius savo adresu ir už 2c stempa tas gaus Sztuku Kataloga Dykai. Adresas:

H. I. SMITH

84 Washington St. R. 21-22 CHICAGO, ILL.

Dr. A.L. Graičunas

3202 So. Halsted st. Chicago, Ill.

Gydo visokias ligas be skirtumo:
Vyriszkas, Moteriszkas ir Vaiku. Priemimo valandos kasdien ir nedeliomis: **Nuo 8 ryto iki 9 vakaro.**

Telefonas **Yards 7399.**